

Sak 06: Arbeidsprogram

LS kan komme med innstillinger til noen av forslagene rett før LM. Men i hovedsak legges de innkomne forslaga direkte frem for LM.

Forslag 06-00-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Generelt framlegg	Forslagsstiller(e): xxx
Det skal vera to versjonar av arbeidsprogrammet, éin på bokmål og éin på nynorsk.	

Forslag 06-02-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 2 Linje 161	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Erstatt "få" med "siker"	

Forslag 06-02-02	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 2 Linje 204 og 205	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Erstatt med: * sikre moren 3 uker før fødsel og 6 uker etter fødsel, den andre forelderen får rett til 16 uker. * den andre forelderen har opptjening på egen lønn.	

Forslag 06-02-03	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 2 Linje 233	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget

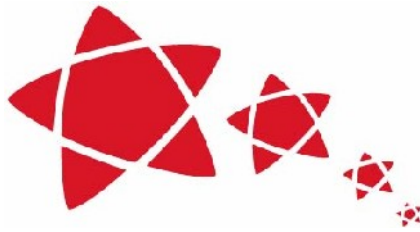
Erstatt med
* gratis og sikker prevensjon til alle
* p-piller skal kunne skrives ut av helsesøster

Forslag 06-02-04	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 2 Linje 236	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Erstatt med * overføre den offentlige støtta fra Amatheia til helsestasjonene	

Forslag 06-02-05	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 2 Linje 241	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Tillegg * oppheve reservasjonsretten for helsepersonell mot å foreta abortinngrep	

Forslag 06-02-06	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 2 Linje 259 og 260	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Erstatt med * Kurs i skolen etter modell av!sett grenser, som bevisstgjør ungdom på seksuell trakkassering og setter jenter i stand til å sette grenser når det gjelder kropp og seksualitet.	

Forslag 06-02-07	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 2 Linje 270	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Nytt avsnitt: Media heter Media der Setningen "Mediene må ansvarliggjøres for den viktige rollen de spiller i opprettholdelsen av trange kjønnsroller og et umenneskelig	

Kroppsideal" og kravene om vær varsom-plakaten går inn.

Det anses redaksjonelt å flytte de resterende punktene under avsnittet "Knus
 skjønnhetstyrani"et"

Forslag 06-07-1	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 7 Linje 683-727	Forslagsstiller(e): xxx
Erstatt med:	
<h2>Kapittel 7. For Folkevalgt styring og lokaldemokrati</h2> <p>For å få et levende lokaldemokrati trengs lokal handlefrihet fra statlig styring og kontroll. Det er nødvendig med statlig fullfinansiering av oppgaver som legges til kommunene.</p> <p>Rødt arbeider for:</p> <ul style="list-style-type: none"> – at staten skal dekke kostnadene for lovpålagte oppgaver gitt til kommunene fullt ut. – at staten skal slette gjelda kommunene og fylkeskommunene har opparbeida seg gjennom flere år med sulteforing og stadig flere tildelte oppgaver fra staten. – Større grad av frie inntekter som kan gi rom for lokale prioriteringer og reduserer avhengigheten og klientforholdet fra lokale myndigheter til sentralmakta. – Nøkler for fordeling av statlige midler til kommunene som mye bedre enn i dag tar hensyn til de lokale forholda og kommunenes reelle kostnader. <p>Levende lokaldemokrati</p>	

Demokratiske prosesser som leder mot politiske vedtak skal foregå med og blant folk i alle aldre som må gis anledning til å påvirke beslutninger som berører deres egen hverdag. Målet bør være lokale løsninger tilpasset lokale behov. Dette innebærer et fokus på retten til likeverdige tjenestetilbud over hele landet med reelt rom for lokale variasjoner som befolkningen selv aktivt deltar i utviklingen av. De gode initiativene til forbedring av samfunnet kommer fra lokalsamfunnets innbyggere, og hverken oppstår eller løses i et isolert politisk vakuum. Folk må derfor gis anledning til å engasjere seg, kjempe for saker og ikke gi opp krav som peker mot en mer solidarisk og rettferdig verden.

Rødt arbeider for:

- at det etableres aktive lokaldemokratiske organ hvor barn og unge får rett og mulighet til *reell* innflytelse på saker som behandles.
- tiltak som gjør politiske beslutningsprosesser mer tilgjengelige og åpne for alle innbyggere.
- tiltak som involverer innbyggere, tillitsvalgte, organisasjoner, brukere og pårørende i utvikling av kommunale tjenester, og at de gies mer direkte innflytelse på saksbehandlingsprosesser fram mot lokalpolitiske vedtak.
- tilrettelegge for at lag og organisasjoner som samarbeider med kommunen om tjenesteutvikling gis vilkår som gjør det mulig å være reelle deltakere.

Kommunens ansatte

Rødt anser kommunen og eventuelle kommunale selskaper som innbyggernes egen eiendom og verktøy for å kunne yte gode og likeverdige tjenester for alle som trenger det. Operatørene av dette verktøyet er kommunens egne ansatte. Ansatte i norske kommuner er avgjørende viktig for å sikre tilbudene som vedtas av lokaldemokratiet, samtidig som de folkevalgte har en kollektiv arbeidsgiverrolle i denne sammenhengen.

Rødt arbeider for:

- at organisasjonsutvikling i kommunen skjer i samarbeid med ansatte på alle nivå.
- tiltak som forkorter veien fra idé til vedtak når det gjelder forslag fra ansatte som kan bidra til forbedringer av arbeidsmiljø og arbeidsrutiner ved den enkelte arbeidsplass.
- at deltidsstillinger erstattes med 100 % stillinger i kommunene ut fra prinsippet heltid en rettighet, deltid en mulighet..
- at det igangsettes forsøk med 6-timersdag i kommunene.

Stat, Fylkeskommuner og Kommuner (Styringsnivå)

Oppgaver og ansvar bør desentraliseres, slik at de løses nærmest mulig brukerne av velferdstjenestene. Oppgaver som krever stor grad av samordning mellom flere kommuner bør løses gjennom interkommunalt samarbeid uten at dette må gå på bekostning av folkevalgt styring. Statlige oppgaver som i dag ligger hos fylkesmannen bør vurderes overflyttet til fylkeskommunen eller til kommunen, med unntak av oppgaver som handler om tilsyn og kontroll.

Fylkeskommunen bør styrkes til å bli en reell regional utviklingsaktør. Framtida for fylkeskommunen avgjøres nå. Rødt ønsker en direkte valgt fylkeskommune og som har flere og tydeligere oppgaver. Det er behov for tre styringsnivåer; en utvikling mot en tonivåmodell med kommuner kombinert med statlige regioner vil etter Rødts syn svekke demokratiet og folkevalgt styring.

Rødt arbeider for:

- desentraliserte oppgaver og overføring av ansvar fra stat til kommune/fylkeskommune.
- utvidelse av fylkeskommunens arbeidsoppgaver.
- å forhindre tvangssammenslåing av kommuner og fylker.
- opprettholdelse av antallet folkevalgte representanter i kommunestyre og fylkesting.

Kommunale selskaper

Det er innbyggernes behov som skal ligge til grunn for driften av all kommunalt eid virksomhet. Debatter og diskusjoner bak lukkede dører blir snevre og hindrer utvikling med fokus på hva som er viktig for innbyggerne i lokalsamfunnet. For å sikre demokratisk og deltakende utvikling av de kommunale tjenestene må derfor beslutningene løftes ut av lukkede styrerom og inn i kommunestyrene og fylkesting.

Rødt arbeider for:

- avvikling av alle kommunale foretak (KF) og aksjeselskap

I kommuner der kommunale foretak og aksjeselskaper er etablert arbeider Rødt for tiltak som sikrer åpenhet, ryddighet og folkevalgt kontroll og styring samtidig som vi arbeider for avvikling av slike selskap.

Rødt arbeider derfor for:

- at kommunestyre/fylkesting evt. formannskap skal utgjøre generalforsamlingen for heleide kommunale aksjeselskaper
- at folkevalgte skal utøve aktiv eierskapsstyring gjennom generalforsamling
- at kommunestyre/fylkesting etablerer retningslinjer for god virksomhetsstyring av selskapene.
- at det etableres etiske retningslinjer for selskapene, herunder retningslinjer som angår miljø
- at det etableres skriftlige rapporteringsrutiner mellom generalforsamling og kommunestyre/fylkesting der hvor disse ikke utgjør generalforsamling.
- at det etableres retningslinjer for anskaffelser for selskapene
- at det gjennomføres regelmessige eierskapskontroller av selskapene

Forslag 06-19-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 19 Linje 1518-1596	Forslagsstiller(e): xxx
Erstatt med:	
<h2>Kapittel 19: psykisk Helse</h2>	
Alle har en psykisk helse	
<p>Menneskesynet og holdningene i samfunnet og psykiatrien må forandres slik at ikke mennesker med psykiske helseproblemer diskrimineres og demoniseres. Som for alle andre mennesker, må mennesker med psykiske helseproblemer avgjørende innflytelse på sin egen behandling. Behandlingsfilosofien må bygge på dialog og respekt, og ikke "ovenfra og ned"- behandling. Det er menneskene som har de psykiske helseproblemene som er eksperter på eget liv og Rødt krever at bruker- og pårørendeorganisasjonene og enkeltpersonenes kompetanse tas på alvor. En aksept av denne erfaringsbaserte kunnskapen som disse sitter med, er en forutsetning for en vellykket behandling. Manglende forståelse for dette, sammen med psykiatriens makt til å bestemme hva som er riktig behandling (psykiatriens definisjonsmakt), har fått tragiske konsekvenser opp gjennom historien.</p>	
Voksenpsykiatrien	
<p>Rødt mener at det viktigste for å løse krisen i det psykiske helsetilbudet for voksne er at en ser det lokale hjelpeapparatet i kommunene, distriktpspsykiatriske sentre (DPS)</p>	

og sykehustilbudet i sammenheng. Rødt vil arbeide mot enhver nedbygging av døgnplasser på de psykiatriske sykehusene før en har gjennomført en tilstrekkelig oppbygging og kvalitetssikring av kommunenes psykiske helsevern. For å bli kvitt køene i psykiatrien trenger en både en styrking av det forebyggende arbeidet, ulike typer lavterskeltilbud, flere akutt døgnplasser, bedre oppfølging etter utskriving og flere bostedstilbud for mennesker med psykiske helseproblemer som i dag må vente på institusjoner i påvente av å få en tilrettelagt bolig.

Tilrettelagte boliger

Mennesker med psykiske helseproblemer har den samme rett som alle til å bo i sin egen leilighet, og å ha den samme hjelp og tilrettelegging som fysisk funksjonshemmede og eldre. Rødt ønsker at flest mulig skal ha mulighet til å bo i egen bolig, men som et supplement må det opprettes flere bokollektiver med ulik grad av tilrettelegging for mennesker med psykiske problemer i kommunene. En trygg og forutsigbar boligsituasjon er en viktig forutsetning for integrering i lokalsamfunnet. Og det er en forutsetning for å kunne bli yrkesaktiv. Bokollektiver bør brukes som en mellominstans for mennesker som har vært innlagt slik at overgangen til å komme seg ut igjen i samfunnet blir mykere, og dermed minsker en sjansen for å få tilbakefall. I tillegg er slike kollektiver et alternativ for mennesker som trenger oppfølging permanent, men det er viktig at boligene ikke skal være et "mini-asyll". Rødt vil foreslå øremerkede midler fra staten til kommunene til boligbygging, styrking av kompetansen i kommunenes førstelinjetjeneste og utbygging av flere og sterkere distriktpsikiatriske sentre. Det kan også være et alternativ å opprette psykiatriske krisesentre

Mennesker i krise

Rødt mener at en av de viktigste jobben en kan gjøre for å hindre langvarige psykiske helseproblemer hos mennesker, er å følge opp dem som er i en livskrise eller som har opplevd traumer på et mye tidligere tidspunkt. Det gjelder blant annet flyktninger og asylsøkere, mennesker som har blitt mishandlet eller utsatt for seksuelle overgrep. Det gjelder soldater som har vært i krig og mennesker som har fått sin livssituasjon snudd på hodet ved samlivsbrudd eller tap av inntekt som følge av arbeidsledighet og ikke minst rusmisbrukere. Dette gjelder også mennesker som har vært utsatt for krenkelser og overgrep som pasienter i psykiatrien. Medisinering, ofte med store og skadelige bivirkninger, er en dominerende behandlingsform i dagens psykiatri. Rødt mener at det må komme et paradigmeskifte innenfor psykiatrien som forebygger og tar utgangspunkt i traumebehandling på et tidligere tidspunkt enn i dag, Det må derfor opprettes kriseteam og krisesentre der mennesker kan få hjelp til bearbeiding av traumer på et frivillig grunnlag og med utgangspunkt i traumene som er opplevd, og hvor medisinering kun forekommer unntaksvis i stedet for som hovedregel..

Tvang

Rødt mener at sammenblandingen mellom tvangsbruk og behandling er problematisk for mennesker i livskrise. Psykiatriens behandlingsmetoder og omfattende bruk av tvang og frihetsberøvelse er en krenkelse av integriteten og menneskeverdet. Tvangsbruk I bør kun brukes mot mennesker som er en åpenbar fare for seg selv eller andre, men slik er det ikke i dag. Tvangsbruk begrunnes hovedsaklig med behandlingskriteriet (tap av bedringsmuligheter). En slutt på sammenblandingen av tvang og behandling vil kreve lovendring.

Mange innleggelse av mennesker i krise som selv ber om hjelp, skjer i dag ved bruk av uniformert politi, politibil, håndjern og fotlenker, noe som påfører pasient og pårørende store belastninger og traumer. Denne praksisen er kritisert av den europeiske torturkomiteen, men fortsetter, selv om de nye retningslinjene for samarbeid mellom politi og helsevesen slår fast at politiet ikke skal brukes til ren transporttjeneste. En slik bruk av samfunnets ordensmakt innebærer også en kriminalisering av hjelpetrenge mennesker.

Menneskerettigheter må følges i psykisk helsevern.

Alt tyder på at det skjer krenkelser og overgrep i psykisk helsevern som er brudd med menneskerettighetskonvensjoner Norge har underskrevet. Dette er ulovlige handlinger, og menneskerettighetene må nå bli retningsgivende for psykiatrisk praksis. Helsemyndigheter og politikere er forpliktet til å ta i bruk virkemidler som sikrer pasienter i psykisk helsevern et effektivt menneskerettighetsvern.

Barn og ungdom

Rødt krever at barn og ungdom i livskriser og med akutte psykiske lidelser blir behandlet umiddelbart og ved behandlingsinstitusjoner som er tilpasset barn og ungdom, ikke på avdelinger for voksne med psykiske helseproblemer. Det må gis mer midler til barn og ungdom med psykiske helseproblemer, spesielt lavterskel tilbud. Rødt arbeider for at det ved en hver skole er tilknyttet helsesøster som har nært samarbeid med psykolog både i videregående og i grunnskolen. Det tverrfaglige samarbeidet må styrkes mellom skole, PPT-tjenesten, barnevern og andre offentlige etater.

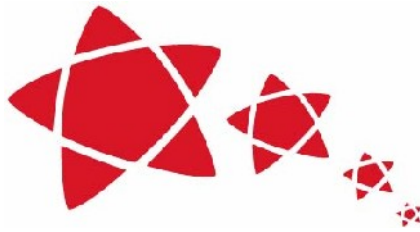
Rødt arbeider for:

- Tilstrekkelige behandlingsplasser innenfor psykiatrien.
- En ventelistegaranti på 4 uker for voksne.
- En ventelistegaranti på to uker for barn og ungdom for å få psykiatrisk hjelp. Dette betyr at alle skal få tilbud om tilrettelagt hjelp av kommunene eller av barne- og ungdomspsykiatriske poliklinikker.
- At de rettigheter som gjelder for nordmenn også skal gjelde for flyktninger og asylsøkere. Det vil si at de skal ha tilrettelagte tilbud.

- At tvangsbruk blir brukt unntaksvis, og bare når en er i fare for seg selv og andre, og ikke som i dag
- Menneskerettighetene må følges i psykisk helsevern.
- Det må etableres flere boliger og bokollektiver for mennesker med psykiske lidelser.
- Økt utdanningskapasitet for psykisk helsearbeidere i distriktene – det er stor mangel på kompetente menneskelige ressurser
- Program for oppfølging og oppgradering av det psykiske helsearbeidet i kommunene
- Fortsatt finansiering gjennom øremerkede midler.
- Å sette søkelys på sammenhengen mellom psykisk helse og samfunnsutviklingen.

Forslag 06-21-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 21 Linje 1847	Forslagsstiller(e): Rødt Rana
Nytt avsnitt	
FORSLAG TIL RØDT'S LANDSMØTE, ARBEIDSPROGRAMMET.	
<p>Innføring av NAV-reformen er et omfattende angrep på de fattigste, de arbeidslause, de som går på trygd og de som av ulike årsaker (sykdom, skade, rus og lignende) ikke greier å arbeide. Sammen med pensjonsreformen, ny AFP og varsle endringer i framtidens uføretrygd, vil dette spare staten for mange hundre milliarder kroner. Vi får betydelig økning i antallet fattige og folk som faller utenom det som er av velferdsordninger. Dette er i praksis stikk i strid med Soria Moria som lover å avskaffe fattigdom i Norge.</p> <p>NAV er myndighetenes viktigste redskap for å fremme "arbeidslinja's" budskap: "Gjøre arbeid til førstevalg", "de som søker stønad vil ikke arbeide", "Det skal lønne seg å arbeide, lavere trygd/sosialhjelp får folk i arbeid", "Det er deg det er noe feil med, arbeidsgiver vil jo bare tilrettelegge for deg".</p> <p>Dette er et definitivt brudd med etterkrigstidas politikk med at "alle arbeidsføre skal ha rett og plikt til arbeid" (1945) og Grunnlovens § 110 (1954) "Det påligger Statens Myndigheter at lægge Forholdene til Rette for ethvert arbeidsdyktig Menneske kan skaffe seg Udkomme ved sitt Arbeide".</p>	

I dag har du arbeidsplikt og jobbsøkingsplikt, men ingen rett til arbeid. I dag legger myndighetene/NAV vekt på individuelle moralske forklaringer på arbeidslaushet og fattigdom. NAV har ingen innflytelse over arbeidsmarkedet og arbeidsgiverne, som hvert år sliter ut mange ansatte som ikke klarer økt tempo- og effektivitets- krav. Men NAV har fått nye maktmidler og økt innflytelse over enkeltmenneskene som sliter med helse og økonomi for å opprettholde et verdig liv. Dyktige fagfolk i NAV står derfor stadig i fare for å bli brikker i et system som først og fremst skal spare mange milliarder i trygdeytelser. De som er brukere av NAV vil oftere enn før føle seg pressa, styrt og kritisert, samtidig som de får svekka sitt personvern, og oppleve av fastlegens helsevurdering kan bli overstyrt av det nye systemet.

Rødt støtter FFO som i høringsuttalelsen om NAV sa "Arbeidsmarkedspolitikken må ha som prinsipielt utgangspunkt at alle vil – eller ved tilfredsstillende tilrette-legging og oppfølging vil kunne – ønske å delta i arbeidslivet, og at den enkelte ikke i utgangspunktet vil foretrekke en tilværelse som mer eller mindre passiv stønadsmottaker".

Rødt vil sloss for rettighetene til de som utsettes for dårlig og kritikkverdig behandling i NAV-systemet. Vi vil oppfordre NAV-ansatte til å gå mot arbeids-linjas budskap. Det trengs en allianse mellom fagforeninger, FFO og ansatte i NAV som kan fremme felles sosialpolitiske krav.

Forslag 06-24-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 24 Linje 1939-2037	Forslagsstiller(e): xxx
Erstatt med:	
Kapittel 24. Mot all rasisme - for et flerkulturelt samfunn	
<p>Rødts mål er et flerkulturelt samfunn uten rasisme og nasjonal undertrykking, med åpne grenser og demokratiske rettigheter for alle folkegrupper. Rasisme er et undertrykkingsredskap som stabiliserer og styrker maktforholdene og samfunnsordenen. Rasisme er en del av den dominerende vestlige kulturen og en følge av århundrer med kolonialisme, imperialisme og "hvit" undertrykkelse. Norges behandling av samene og minoriteter som kvener, romanifolket og tatere, er en del av denne "hvite" herrefolksmentaliteten. Norge er i dag i praksis stengt for folk fra den</p>	

tredje verden . Nesten ingen av de som søker får innvilget politisk asyl i Norge.

Bruk innvandrernes kompetanse

Innvandrere kommer til Norge med kvalifikasjoner, utdanning og arbeidserfaring, som fullt ferdige ressurser for samfunnet, uten å ha kostet den norske staten en øre. Staten bevilger penger til kommunene for å få innvandrere i arbeid. Disse må brukes direkte på hver innvandrer ut fra en individuell plan, slik at kvalifikasjonene kan brukes i Norge.

At innvandrere ikke får jobb, handler ikke om problemer med språk eller motivasjon. Det som mangler er tiltak som setter innvandrere i stand til å konkurrere på like fot med andre i arbeidslivet.

Innvandrere må brukes som eksperter på hvordan innvandrere kan integreres i arbeidslivet, slik at det kan lages funksjonelle planer.

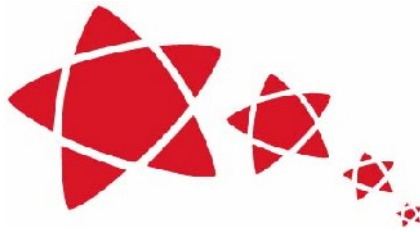
Rødt arbeider for:

- at mennesker på flukt fra forfølgelse og undertrykking skal få politisk asyl i Norge. Det må opprettes et overvåkingsorgan for at asylretten overholdes.
- å øke antallet kvoteflyktninger til minst 5000 per år.
- at alle skal ha rett til å komme til Norge for å legge fram søknad om asyl eller opphold på grunn av fattigdom og nød.. Rødt sier nei til visum som innvandringspolitisk virkemiddel og kontrolltiltak for å stoppe utlendinger før de når norskegrensa.
- Hjelp fra advokat som er uavhengig av staten fra 1. dag i Norge til rettfærdig behandling av asylsøknaden er gitt.
- nei til bruk av tvangsmidler som ransakelse, beslag, pågripelse, varetekt og deportasjoner uten rettssak. Asylfengsel må bort.
- at asylmottak skal organiseres desentralisert: vanlige boliger i vanlig lokalmiljø.
- Mottaksordningene skal være drevet og eid av det offentlige.
- oppholdstillatelse til alle som har vært mer enn 15 måneder i landet uten noe krav til arbeid.
- at staten fullfinansierer bosetting av de som har fått innvilget asylsøknad. Det må også gis økonomisk støtte ved familieegjenforening. Familiens medlemmer skal ha rett til arbeid og trygderettigheter.

EU og EØS

EØS-avtalen og tilpassingen til EU forsterker den statlige rasismen. Grensene rundt EU blir stengt, og flyktningpolitikken blir harmonisert. Mens det er fri arbeidsvandring og import av arbeidskraft innenfor EØS-området. Samtidig gjør staten lite eller ingenting for at de innvandrerne som bor i Norge, får arbeid, og at deres kompetanse blir brukt.. Import av arbeidskraft er billigere for staten og arbeidsgiverne. ,

Rødt arbeider for:

- at Norge må åpne grensene for innvandring. Innvandringsstoppen må oppheves og samme regler som i dag gjelder for innbyggere i EØS-land, må gjelde for alle. Norsk tariff og arbeidsvilkår for alle som jobber i Norge.
- å si opp Schengen-avtalen og Dublin konvensjon.

Statlig rasisme

Den norske rasismen skaper fattigdom. Folk fra den tredje verden blir diskriminert på bolig- og arbeidsmarkedet. De får de dårligst betalte jobbene og de dårligste boligene.

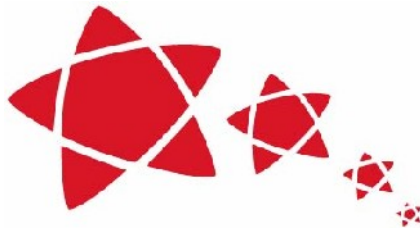
Den statlige rasismen er med på å legalisere all annen form for rasisme. Myndighetene benytter den motstanden og volden som de selv har skapt mot innvandrere og flyktninger som begrunnelse for ytterligere innstramminger i den statlige flyktning- og innvandringspolitikken. Opp mot dette står at mange lokalsamfunn har tatt vel i mot innvandrere, gitt asylsøkere kirkeasyl, og skjult dem for makthaverne. Rødt støtter slike former for sivil ulydighet.

Rødt arbeider for:

- at alle som bor i landet skal ha rett til og forenes med familien sin.
- at en som gifter seg med eller inngår partnerskap med en person med oppholdstillatelse i Norge, sjøl automatisk oppnår slik tillatelse.
- at de som har barn i Norge skal få beholde eller få oppholdstillatelse.
- at introduksjonsprogrammet skal være en rett til flyktninger og innvandrere. Programmet skal være individuelt tilpasset personens behov og forutsetninger.
- at undervisning på morsmålet skal være en rett for alle.
- at kommunene tilrettelegger særskilt for innvandrere i helsevesen og eldreomsorg.
- at profesjonsutdanningen ved universitetet og høyskoler innfører kvoter for ungdom fra flyktninge- og innvandrerfamilier.
- at asylsøkere skal ha tilgang på tilpasset helsetjenester.
-
- asylsøkere må få økonomiske hjelp som tilsvarer minst statens veiledningssatser for sosialhjelp.
- Asylsøkere skal ha arbeidstillatelse mens hele saksbehandlingen pågår. De skal også få norsk undervisning.
- at trygde/utføre rettigheter som gjelder for nordmenn skal gjelde for flyktninger og innvandrere.
- 20 års pensjonsopptjening for innvandrere som har flyttet hit som voksne.
- at en skal gi samme straff for samme forbrytelse, enten en er innvandrer eller nordmann.

Kvinnefrigjøring

Etter 11. september har rasismen økt. Muslimer og Islam er blitt det nye fiendebildet. Rødt er for å styrke innvandrerkvinnenes rettigheter, og støtter jenter som gjør opprør

mot undertrykkende og patriarkalske praksis. Men kritikk av patriarkalske og kvinneundertrykkende tradisjoner må ikke bli en kritikk av muslimer generelt eller islam mer enn andre religioner.

Rødt arbeider for:

- å jobbe for selvstendig status for innvandrerkvinner.
- at loven om retten til asyl på grunnlag av kjønnsbasert forfølgelse håndheves.

Antifascisme

Nye rasistiske og fascistiske grupper og partier har vokst opp i Europa de siste årene - også i Norge. Rasistisk vold og trakassering har økt sterkt. Rasistisk propaganda er etter hvert blitt mer åpen og mer godtatt. Politiet legger til side de fleste anmeldelsene og bagatelliserer rasistiske handlinger som "guttestreker".

Rødt arbeider for:

- at rasismeparagrafen (paragraf 135 A) blir håndhevet. Loven må bedres for å ramme rasistiske handlinger og propaganda.
- at det åpnes for å inndra skjenkebevillinger ved diskriminerende eller rasistisk praksis på utesteder.
- brei folkelig mobilisering mot alle former for rasisme og nynazisme.
- å forby fascistiske og nazistiske organisasjoner.

Forslag 06-24-02	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 24 Linje 2022	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Tillegg: * Rødt går imot diskriminering i arbeidsliv, skole eller lignende på grunn av religiøst begrunnede plagg.	

Forslag 06-26-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 26 Linje 2155	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Tillegg: - kjønnsnøytral verneplikt	

--

Forslag xx-xx-xx	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 27 Linje 2156-2283	Forslagsstiller(e): Samegruppa

Erstatt med:

Kap 27 Samiske rettigheter [En stat, to folk - samene i Norge] [Urfolksrettigheter og minoritetspolitikk]

Den norske grunnlovens §110a understreker at staten er bygget på grunnen til to folk; det samiske og det norske folket. Etter at nasjonalgrensene på Nordkalotten ble dratt opp i det 18. og 19. århundrede er Sápmi og det samiske folket underlagt fire nasjonalstater.

Samisk sjølråderett som urbefolkning

Rødt støtter samefolkets rettigheter som urbefolkning [urfolk] på Nordkalotten ihht ILO-konvensjon 169 og FNs urfolkdeklarasjon. Dette innebærer [nasjonal] sjølråderett og forvaltningsrett over de tradisjonelt samiske områdene fra Finnmark gjennom Trøndelag og til deler av Sør-Norge. Samene må ha full sjølråderett og selvbestemmelse som folk over sin kultur, styreform, næringsveier og språk.

Tre stammers møte i Nord

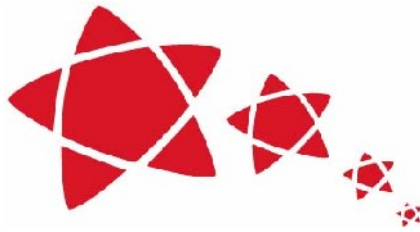
I Finnmark og Nord-Troms er identitet og etnisitet et mangefasettert og ofte tabubelagt område. I tillegg til samer og nordmenn har også kvenene lange tradisjoner i områdene.

Også det kvenske folket er spredt over flere nasjonalstater og har status som nasjonal minoritet i Norge idag.

I likhet med samene har kvenene blitt utsatt for hard undertrykking og fornorskningpolitikk fra den norske staten. Kampen står idag for retten til å bevare og utvikle restene av deres kultur, identitet, næringsgrunnlag og språk.

Lokal kontroll med naturressursene

De samiske områdene inneholder store naturrikdommer som kapitalkreftene ønsker seg kontroll over. På viktige områder har lokalbefolkninga blitt fratatt sin tilgang til ressursene, eller står i fare for å bli frarøvet disse. Det gjelder bl.a. fiskeallmenningen, mineralressurser, kraftutvinning og kontrollen over utvinninga av olje og gassforekomstene på sokkelen. Satsinga på "nordområdene" er i all hovedsak uttrykk

for den norske storkapitalen sitt ønske om å være framst i kappløpet med utenlandske kapitaleiere om kontrollen over ressursene.

Samisk forvaltning over egne territorier (inkl land, vann, hav) og de ressursene som finnes i områdene (og under grunnen og på sokkelen) vil innebære en større lokal kontroll som motvekt til kapitalinteressene og sentralmakta. Det vil også kunne forhindre at utnyttelsen av disse ikke går ut over samisk kultur og næringsinteresser.

Samisk forvaltning og EØS

Sameretten må sikre kollektive rettigheter til lokalbefolkningen uavhengig av etnisitet og samtidig ivareta hensynet til samisk kultur etc. Den vil da kunne være en sterk motvekt mot EU- og EØS-rettens åpning for markedskreftene. Rødt mener at sameretten [folkeretten/ILO-169] er overordnet EØS-avtalen, og vil arbeide for at Samekonvensjonen tas inn som en del av EØS-avtalen.

Alle de samiske områdene må fritas for EØS-regelverket, gjennom en samisk urfolkssone som i Norge må gjelde fra Sør-Varanger til Femunden.

Finnmarksloven/-eiendommen/EDL/Hålogolandsallmenningen

Finnmarksloven innebar en forbedring av forvaltningssystemet i Finnmark, hvor områdene som tidligere ble forvaltet av Statsskog (95% av fylket) ble overført til et privatrettslig eiendomsselskap; Finnmarkseiendommen. Selv om Sametinget oppnevner halvparten av styremedlemmene, er det tvilsomt om styreorganet tilfredsstillende fullt ut kravet i ILO-169 (...)

Virkeområdene for finnmarksloven er også unntatt hav, fjord, sokkel og undergrunn. (Marine ressurser og undergrunnsressurser må inkluderes under forvaltningen for Finnmarkseiendommen [Sametinget] for å sikre at en hensyntar samiske og lokale interesser ift klima[endringer], kystfisket og den sjøsamiske kulturen og den omfangsrike bergverksnæringen ift for eksempel reindrifta.)

Fiskeriene

Rødt støtter utredningen (NOU 5/08) om Retten til fiske i havet utenfor Finnmark, og mener de samme prinsippene må legges til grunn i alle fylker med historisk samisk kystbefolkning [i hele kysten]. For å bevare den sjøsamiske kulturen og på den måten også den tradisjonelle nord-norske kystkulturen, og for å motarbeide konsentrasjon av kapital og kvotehandel i fiskerinæringa er det viktig å hevde allmenningsretten til befolkninga i fjordene og kystnære områder. Miljømessig mener vi det er riktig å satse på kystflåtens mindre båter og å bygge ned havtrålerflåten. Dette vil sikre miljøet på havbunnen og unngå overfiske og bifangst. På den måten vil en kunne sikre seg at kystflåtens bestander vil holde seg oppe og at en kan fange fisken fersk og sikre leveringer til industrien på land av høy kvalitet og med mindre ressursbruk og utslipp.

Olje og gassutvinning

Klimaendringene påvirker de sirkumpolare [arktiske] strøk sterkest og vil kunne gi endringer i naturen som påvirker/ødelegger samenes (og andre urfolk i arktiske

områder) forhold til naturen og næringsgrunnlag. Samene bør derfor konsulteres ift åpninga av flere områder i farvannet utenfor Sápmi til olje- og gassutvinning.

Miljøkonsekvenser av ressursuthenting
Fornybare kraftressurser

Sametinget

Vi ser på Sametinget som et viktig skritt i retning av selvbestemmelse for det samiske folket. For å oppnå full selvbestemmelse er det viktig at det samiske folket selv har muligheten til å opprette egne styringsorganer over det samlede samiske territoriet på Nordkalotten. Som et norsk organ underlagt Stortinget og med svært begrenset styringsrett mener Rødt at Sametinget må styrkes i sin grad av selvstyre [autonomitet], forvaltningsansvar og økonomiske frihet.

Den prinsipielle støtten til Sametinget og selvstyre for det samiske folket innebærer ikke at Rødt automatisk støtter de avgjørelser det samiske folket/Sametinget tar. I dag er det et klart borgerlig flertall også på Sametinget, og Rødt må kunne delta og kritisere motstridende standpunkt i denne debatten i like stor grad som ellers.

Samemantallet/sjøsamisk identitet

Samemantallet bør i sterkere grad ivareta folk med sjøsamisk og "dobbel" identitet.

Kvener, skoltesamer, sjøsamer som ikke identifiserer seg som samer, nordmenn, "mestiser", innvandrere.

Forholdet til annen befolkning i de samiske områdene. EDL-debatten.

Samisk kultur/sjøsamisk kultur (kystfiskere/kombinasjonsbruk)

Samiske skolebøker/skolepolitikk

Samisk helsevesen

Lokalsykehusene også i de samiske områdene er under sterkt press ihht sentralisering og nedbygging av tjenestetilbudet. Helse Nord og Helse Finnmark har et spesielt ansvar for ivaretagelse av spesialisthelsetjenestetilbudet til den samiske befolkningen. Dette tilbudet er ikke godt ivaretatt i dag; spesialisthelsetjenesten i Finnmark har aldri vært på linje med tilbudet ellers i Norge og er etter ansvarsreformen ytterligere nedbygget. ILO-169 presiserer at urfolket skal ha tilgang på et likeverdig tilbud med resten av befolkningen, tilrettelagt språklig og kulturelt. HF er ikke istand til å gi et likeverdig tilbud idag, f.eks ift kultur- og språkforståelse, spesielt innen fag som geriatri, rehabilitering og psykiatri, hvor nærhet til familie og egen kultur/hjemsted er viktig.

Rødt krever et likeverdig tilbud til den samiske befolkninga, inkl psykiatrisk sykehus i Finnmark tilpasset samisk språk/kulturforståelse.

Også primærhelsetjenesten tilbud er svært dårlig utbygget og tilpasset samiske forhold, hvor samisktalende pasienter verken kan regne med å møte samisktalende

helsepersonell eller få samisk tolk i sitt møte med helsevesenet. Distriktene i Nord-Norge og i de kjernesamiske områdene spesielt lider under legemangel, vikarstafetter etc. som skaper utrygghet og manglende tillitt, i de faser av livet hvor man er mest sårbar.

Rødt ønsker tilskudd til samisk primærhelsetjeneste slik at alle pasienter kan forvente å møte personell med kompetanse om samsik språk og kultur.

Rødt mener at det i de samiske kjernekommunene bør etableres et overgrepsmottak med kompetanse faglig og kulturelt.

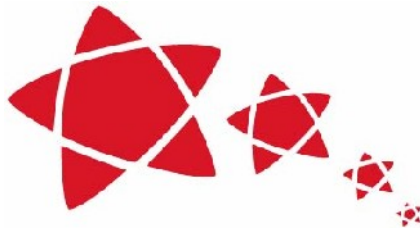
Nordisk råd

Samenes rettigheter viktige som forbilde for andre urfolk/minoriteter, det internasjonale perspektivet.

Diskuterte tiltak:

- Aktiv deltagelse i avisdebatten i Finnmark og ellers, opprette egen skrivegruppe?
- Opprette et stående utvalg for samepolitikk, med deltagelse av ledelse/AU.
- Foreslå innlemmelse av kommuner i samiske områder[urfolkssonen] i Samisk utviklingsfond, både ift språk- og næringsutvikling.
- Arbeide for samiske stedsnavn og skilting på samisk i de aktuelle områdene.
- Markere oss for kystfiskeutvalget og Hålogolandallmenningen (her må vi se nærmere på hvilke korrigeringer ift utvalgsarbeidene vi ønsker).
- Eget samisk grenseoverskridende kommunistisk parti?
- Forslag til saker vi kan "eie": urfolkssone, kystfiske/sjøsamer, kvensaken, samisk helsepolitikk, samisk skolepolitikk.
- Flette inn samepolitikk i alle de andre punktene i programmet, der dette er aktuelt (de fleste), i tillegg til dette kapitlet.

Forslag 06-29-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 29 Linje 2500	Forslagsstiller(e): xxx
Tillegg:	
Kapittel 29 Gratis, mangfoldig og offentlig skole for alle	
1. Elevene blir pålagt mer arbeid enn de rekker å gjøre i løpet av skoledagen. Arbeidet kalles lekser og må regnes som pålagt, daglig overtidsarbeid. Rødt er mot at	

skolen gir lekser.

2. Elevene i grunnskolen og videregående skole trenger en arbeidsmiljølov som beskytter dem mot dårlig arbeidsmiljø og som begrenser arbeidstidens lengde. Barn og ungdom skal ha kortere daglig arbeidstid enn hva Arbeidsmiljøloven i dag tillater voksne å ha.

3. Rødt er mot karakterer.

Forslag 06-29-02	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 29 Linje 2543	Forslagsstiller(e): xxx
Nytt avsnitt	
”Retten til eget språk	
<p>Nynorsk og minoritetsspråk er under press i skolen. Høyresida kommer med stadig nye angrep på nynorsk, under dekke av ”vitenskaplige forsøk”, og svært mange kommuner har fjerna retten til morsmålsopplæring. I tillegg kommer fortsatt mange læremidler på nynorsk for seint eller ikke i det hele tatt, mange år etter at retten til parallellutgaver ble innført.</p> <p>Rødt mener nynorskopplæringa i skolen og sidemålsopplæringa er avgjørende for å sikre nynorsk som likestilt riksmål, og støtter kravet om bedre, ikke mindre, sidemålsopplæring. Retten til morsmålsundervisning må gjeninnføres der den er fjerna. Rødt mener ingen skal være usikre på sitt eget talemål, og mener skolen har en viktig oppgave i å bedre holdninger til dialekter.</p>	
Rødt arbeider for:	
<ul style="list-style-type: none"> - å opprettholde obligatorisk undervisning i sidemål, og styrke denne gjennom positive sidemålsforsøk - at lærere skal gi elevene trygghet om talemålet sitt gjennom bevisste holdninger til sin egen og andres dialekter og oppmuntring til å bruke disse - at alle læremidler skal komme på bokmål og nynorsk til samme tid og pris - sikring av retten til å opprette parallellklasser med annet opplæringsmål enn det som er vedtatt for skolene - at fremmedspråklige i nynorsk kommuner skal få norskopplæring på nynorsk - at sidemålspedagogikk og holdninger til nynorsk blir en del av lærerutdanningen”	

Forslag 06-29-03	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 29 Linje 2518	Forslagsstiller(e): xxx
Stryk [Under føresetnad om at forslag 06-29-02 vert vedteke.]	

Forslag 06-29-04	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 29 Linje 2518	Forslagsstiller(e): xxx
Erstatt: målføre" med "målformer". [Subsidiært, dersom forslag 06-29-02 ikkje vert vedteke.]	

Forslag 06-29-05	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 29 Linje 2535	Forslagsstiller(e): xxx
Flytt kulepunkt til avsnittet " Retten til eget språk ". [Under føresetnad om at forslag 06-29-02 vert vedteke.]	

Forslag 06-29-06	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 29 Linje 2543	Forslagsstiller(e): Rødt Rana
Tillegg Rødt krever: - Gjeninnfør øremerkede rammebevilgninger fra staten til skolene - Hev statusen til lærerne: 5-årig utdanning. Lønnsløft opp til tilsvarende kompetanse i privat sektor. Statlig lønnsfastsettelse. Lærer, ikke elevene, skal være ansvarlig for innholdet og læringen. Betydelig styrking av etterutdanningen for lærerne.	

- Opprett tilbud for praktisk orienterte elever både i skolen og i samfunnet. Gjenninnfør rett til tariffavtale for 15-åringer.
- Fjern bruk av data som hovedmetode i fagene. Opprett data som et eget fag med et begrenset ukentlig timetall (f.eks. 2 – 4 timer).
- Innfør statlig innstruks for akseptabel oppførsel i skolen både for elever og lærere med konsekvenser dersom gjentatte brudd på innstruksen.

Forslag 06-30-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 30 Linje 2589	Forslagsstiller(e): xxx
Tillegg	
- "mest mulig undervisning og pensum på norsk"	

Forslag 06-30-02	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 30 Linje 2607	Forslagsstiller(e): xxx
Tillegg	
- "å sikre nynorskbrukeres rett til eksamen på nynorsk"	

Forslag 06-32-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 32 Linje 2692-2797	Forslagsstiller(e): xxx
Erstatt med:	
Kapittel 32. Kultur, kulturarv og media	
Rødt arbeider for et rikt og variert kulturliv der ulike kunstarter, stilretninger og kulturer med både profesjonelle utøvere og et bredt folkelig kulturliv blir stimulert. Rødt legger	

særlig vekt på å støtte tiltak som stimulerer og får fram arbeider- og kvinnekultur, innvandrerkultur, samt kultur fra etniske minoriteter i Norge.

Mangfold i kulturen

For å motvirke den økende kommersialiseringa må det legges spesiell vekt på den norske og samiske folkekulturen i alle sine former. Forholdet må også legges spesielt til rette for innvandrerne sine kulturer og kulturaktiviteter. Innvandrerkultur er en selvfølgelig del av det norske kulturbildet. Rødt går inn for å synliggjøre innvandrernes kultur, og bidra til å øke deres muligheter som kunstnere. Dette må bl.a. skje ved at Norsk Kulturråd i langt større grad enn i dag gir støtte til innvandrer relaterte kulturuttrykk. Det må stimuleres til at nye generasjoner og miljøer utvikler sine egne *uavhengige* kulturelle uttrykk innen alle genre, og slik utvikler genuin norsk og internasjonal kultur og slik driver tilbake det århundrelange amerikanske kulturhegemoniet.

Rødt arbeider for:

- * økt spilling av uavhengig norsk musikk på radio og i TV
- * at dominansen til det amerikanske musikkhegemoniet innen radio og TV drives tilbake både genremessig og i volum til fordel for norsk musikk og musikk fra resten av verden.
  - * at tegneserier får sin egen innkjøpsordning gjennom Norsk Kulturråd.
  - * øremerka midler til økt satsing på nye og uavhengige kulturuttrykk
  - * at det rusfrie kulturtilbudet må bli styrket.
  - * økonomisk styrking av frivillig studiearbeid.
  - * en pris for bøker over hele landet. Forsvar bokavtalen.
  - * mot at forlag får rett til å eie bokhandler.

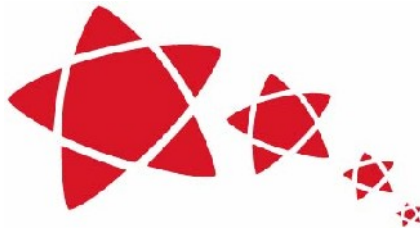
Offentlig støtte og kulturinstitusjoner

Rødt ønsker økt satsing på kultur gjennom offentlig støtte. Dette må også gjøres gjennom rimelig utleie av lokaler til frivillig kulturaktivitet, gjennom offentlig støtte til både profesjonelle og amatører sin aktivitet, og gjennom subsidiering av priser.

Det offentlige må satse på videre oppbygging av Riksteateret, regionteatrene og støtte til amatørteatrene. Teatrene må trygges gjennom økte bevilgninger. Det samiske teatret må få nok faste stillinger og driftsmidler direkte over statsbudsjettet. Det må komme en sterk økning av bevilgningene til frie grupper.

Rødt arbeider for:

- * at kunstner- og skribentorganisasjonene sine krav til bruk og økonomisk vederlag blir innfridd.
- * permanent høyskoleutdanning for norsk folkekultur.

* at kunstner- og forfatterorganisasjonenes krav til økt bruk og vederlag blir innfridd.

Kultursatsing i kommunene

Offentlige innstramminger fører til dårligere bibliotektilbud, nedlegging av kulturskoler, økt sponning fra næringslivet og høyere priser på kulturtilbud. Da tilskuddet til kulturskolene gikk inn i "sekkebevillingen" til kommunene og makspris blei opphevet har det ført til nedleggelse av mange kulturskoler. Tilbudet som har blitt igjen har for mange foreldre blitt for dyrt. Rødt jobber for en styrking og videreutvikling av folkebibliotekene.

Disse har en sentral rolle som møtested der informasjonsteknologi kan stilles til rådighet og gratis for alle.

Rødt arbeider for:

- * styrking av bibliotekene med økte og øremerka bevilgninger.
- * kommunale kulturskoler og internasjonale kultursentra over hele landet.
- * økte bevilgninger til idrettsorganisasjoner, musikk, korps og andre som tilbyr fritidsaktiviteter for barn og unge.

Kulturimperialisme

USA - som den eneste supermakt i verden - har i løpet av de siste tiåra festa sitt grep over verdens folk på mange områder. Ett av de viktigste områdene er USAs kulturelle hegemoni. USA har hatt en bevisst politikk for å påvirke folkets verdensoppfatning ved å spy ut film/såpeserier/reaksjonære rockelåter osv.

I over et århundre har USA-imperialismens kulturdominans påvirka folks musikksmak, slik at det er den dominerende musikk som spilles i Norges største radiokanal, samt ellers i eteren.

Å bekjempe USAs kulturhegemoni må være en viktig oppgave for Rødt og styrende for vår kulturpolitikk.

Bryt hegemoniet, dominansen og kommersialiseringa

Kulturlivet i Norge blir i dag truet av kommersialisering og forflatning. Da NRK ble gjort om fra stiftelse til aksjeselskap tok Stortinget et langt steg for å avvikle NRK som kultur- og medieforvaltning med et bredt ikkekommersielt riksdekkende ansvar. Kommersialiserende ensretting vinner fram i fjernsyn, riksdekkende radio, nærradioene og i de nye mediene, i stedet for å øke den kulturelle bredden. Rødt mener det er et offentlig ansvar å bidra til kulturell bredde og plass for annet enn kommersiell formidling i etermediene. Eierkonsentrasjonen i norske media svekker

demokratiet. Aviser og etermedier setter mye av dagsordenen for politisk kamp i Norge. Rødt vil motarbeide at makta over media blir samlet på få hender, som i tillegg representerer snevre kommersielle interesser.

Rødt arbeider for:

- * økt andel av norsk, samisk og kvensk folkekultur, romanikultur og innvandrerkultur i media.
- * mer nynorsk i NRK og statsforvaltningen.
- * gjenoppretting av NRK som en riksdekkende kultur- og mediebedrift som ikke er markedsstyrt.
- * mangfoldige massemedia. Strengere avgrensinger av eierkonsentrasjon i mediebransjen.
- * offentlig utbygging av digitalt fjernsynsnett over hele landet.
- * offentlig utbygd og eid bredbåndsnett gratis til alle husstander og arbeidsplasser.
- * fortsatt og styrket kommunal kinodrift.
- * økte bevilgninger til norsk filmproduksjon.

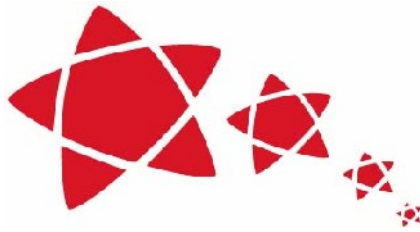
Ta vare på fortiden

Det er viktig å ta vare på vår felles kulturarv og kulturminner enten de finnes som anlegg og bygninger i byen eller bygden, i kulturlandskapet eller innsamlet på museum og i arkiver. Manglende statlig støtte fører blant annet til at viktig kunst- og kulturhistorie går tapt, eller er truet og forfaller på grunn av dårlig vedlikehold. Arkeologiske kulturminner ødelegges fordi grunneier ikke har råd til å påkoste utgraving. Rødt vil ha en statlig satsing for å sikre det som er truet av forfall og for å skape økt aktivitet og arbeidsplasser. Rødt mener det er et offentlig ansvar å ta vare på bevaringsverdig arkivmateriale fra organisasjoner, bedrifter og privatpersoner (privatarkiv).

Rødt arbeider for:

- * styrking av arkiver og museer som tar vare på kvinnekultur, arbeiderkultur og industrihistorie og urfolks, nasjonale minoriteters og nye minoriteters kulturhistorie.
- * statlige bevilgninger til fylkeskommunenes arbeid med vern av privatarkiv
- * at staten skal dekke støtte større andel av kostnadene ved arkeologiske utgravinger for små/mellomstore grunneiere og tiltakshavere.

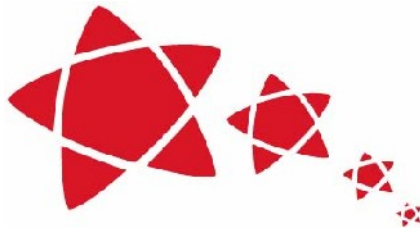
Forslag 06-32-02	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 32	Forslagsstiller(e): xxx

Linje 2770 og 2771	
Erstatt med	
"en økt andel av norsk, samisk og nasjonale minoriteters folkekultur og innvandrerkultur i media"	

Forslag 06-32-03	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 32 Linje 2797	Forslagsstiller(e): xxx
nytt avsnitt: "Språklig likestilling"	
<p>Bokmål og nynorsk er formelt likestilte språk i Norge, men likevel er det vanskeligere å være nynorskbruker enn å være bokmålsbruker. Hvis bokmål og nynorsk skal bli likestilte i praksis, trengs det aktive tiltak for å styrke nynorskens plass i samfunnet. Det trengs både krav om at rettigheter som allerede fins skal håndheves, og nye rettigheter. Rødt mener at media spiller en særlig viktig rolle i kampen for reell språklig likestilling, og vil stimulere til mer nynorsk i alle medier.</p>	
Rødt arbeider for:	
<ul style="list-style-type: none"> - mer nynorsk i NRK og statsforvaltinga - økt støtte til Nynorsk mediesenter - at målbrukslova skal håndheves - oppretting av et fond som skal fremme nynorsk i journalistikken - gode rammevilkår for alle institusjoner som fremmer norsk skriftmål - at det offentlige skal stille krav ved innkjøp om at de vanligste dataprogrammene foreligger både på bokmål og nynorsk"	

Forslag 06-33-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 33 Linje 2800-2804	Forslagsstiller(e): xxx
Erstatt med:	
Kapittel 33 Prioriter brede framfor elite i idretten	

Idrettslagene i Norge har følgende formulering i paragraf 1 i normalvedtektene sine: Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som glede, fellesskap, helse og ærlighet.

Dette er en formulering som godt kan gå inn i Rødt sitt prinsippprogram, når vi beskriver det samfunnet vi som parti kjemper for.

Breddeidretten en svært stor helsemessig, sosial og demokratisk betydning i samfunnet. Fysisk bevegelse og god fysisk form er grunnleggende for menneskenes velbefinnende, for deres evne til å lære og til å kjempe for sine retter.

Idrettsbevegelsen er en av de største organiserte bevegelsene i landet. Den organiserer spesielt veldig mange unge mennesker. Medlemmene driver klubbene hovedsakelig på dugnadsmessig basis og ut fra betaling av kontingent fra medlemmene. Men kostnadene ved å drive en klubb er mange ganger større enn det en sparer på å gjøre dugnad og det en får inn i kontingent. Hvis klubben skulle dekke inn utgiftene sine gjennom kontingenter, ville den nærme seg betalingen for å være medlem i kommersielt drevne helsestudio og lignende. Det ville gjøre det umulig for idretten å favne i den bredden som den har som mål å gjøre.

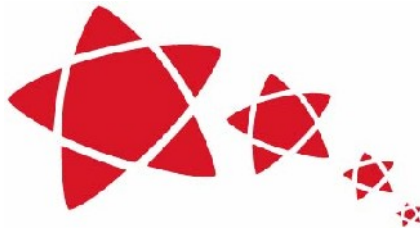
Det offentlige må bidra mer

Denne idretten har i dag en rekke behov som må dekkes, dersom paragraf 1 i vedtektene skal oppfylles. Det gjelder for det første nok idrettsanlegg og tilrettelegging for mosjon og bevegelse. Dette krever at det avsettes arealer i kommunenes planer og at det bevilges nok penger til at slike anlegg og slik tilrettelegging kan finne sted. For det andre gjelder det vedlikehold av det som anlegges. Det krever også at det bevilges midler. For det tredje gjelder det den tekniske og personellmessige driften av idrettslagene. Det offentlige må bekoste det aller meste av den tekniske driften av anlegg. Det offentlige må også bidra mye mer enn nå til den daglige driften av idrettslag.

Den kommersielle toppidretten er mer å regne som underholdningsindustri. Her finner en vilkår og forhold som ofte ikke kan kalles sunne. Pengesatsingen får inn et sterkt fremmedgjørende element i idretten og omdanner den til en pengemaskin for investorer og fremragende utøvere og til en passiviserende idoldyrkning for mange tilskuere. I kjølvannet av dette kan følge tribunevold, doping, svindel og stygge skader.

Fleridrettslag

Det offentlige sin hovedoppgave må derfor være å fremme breddeidretten og de klubbene som driver med denne. Her trengs det mye arealer, mye nye anlegg, mye midler til godt vedlikehold, og til teknisk og personellmessig drift.

Det er også viktig at idretten selv jobber hardt for virkelig å holde seg til retningslinjene fra paragraf 1 i normalvedtektene.

De sentrale leddene i idrettens organisasjoner må bevilge mye mer enn nå til breiddretten og ha en mye større oppmerksomhet enn nå på fleridrettslagene som driver denne idretten.

Styrk idrettsrådene

Idrettsrådene er sentrale for at idretten klarer å samordne sine behov overfor kommunene og reise kamp for nok arealer, anlegg og midler. Det er derfor viktig å styrke idrettsrådene sin plass i idrettsforbundet og deres evne til å handle innen sine områder.

Det bevilges i dag ikke noe direkte over statsbudsjettet til breddeidretten. Inntektene til breddeidretten er avhengig av inntekt fra forskjellige spill som i dag alle administreres fra Norsk Tipping. Dette kan være en relativt stabil inntektskilde, men det er et paradoks at idretten skal være avhengig av pengespill for å få sine inntekter.

Forslag 06-35-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 35 Linje 2902	Forslagsstiller(e): xxx
Tillegg: Det er derfor feil å individualisere funksjonshemming.	

Forslag 06-35-02	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 36 Linje 2904-2906	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Flytt det som nå er 2. avsnitt til det etter det som nå er 3. avnitt.	

Forslag 06-35-03	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 36 Linje 2908	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Stryk linje 2908	

Forslag 06-35-04	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 36 Linje 2910	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Erstatt blinde/svaksynte og døve/hørselshemmede», Med «syns- og hørselshemmede».	

Forslag 06-35-05	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 36 Linje 2925	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Tillegg egen vurdering for behov for assistanse og hjelp i og utenfor hjemmet som skal være ... Altså, legg til «i og utenfor hjemmet».	

Forslag 06-35-06	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 36 Linje 2936	Forslagsstiller(e): Kvinneutvalget
Erstatt: tilgjengelig Med	

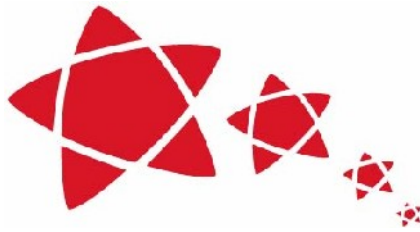

universelt utformet.

Forslag 06-38-01	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 38 Linje 3047-3064	Forslagsstiller(e): xxx
Erstatt med	
Kapittel 38. Alkohol- og narkotikabruk svekker samholdet og solidaritet	
<p>Rødt er for en kunnskapsbasert og restriktiv alkoholpolitikk og er mot alle tiltak som kan legalisere narkotiske stoffer som i dag er ulovlige. En arbeiderklasse der mange er svekket på grunn av rusmiddelbruk står svakere i kampen om samfunnsmakta. Rødt vil derfor arbeide for tiltak som reduserer alkoholbruken og den økende alminneliggjøringa av rusmiddelbruk. Rødt er for at alle rusmisbrukere skal ha rett til et verdig liv, det vil si: bolig, jobb, økonomisk støtte og helse- og sosialtjenester.</p>	
Rødt vil arbeide for:	
<ul style="list-style-type: none"> - personlige og samfunnsmessige tiltak for redusert alkoholforbruk. - at det skal være vanlig at sosiale møteplasser er rusfrie. - fortsatt salgsmonopol for sprit og vin. - skjerpa kontroll med skjenke - og utsalgssteder, og at det skal reageres merkbart og forutsigbart på brudd på alkoholloven og bevillingsvedtekter. - krav om nabovarsling (til både juridiske og faktiske naboer) før behandling av søknad om skjenkebevilling. - tap av skjenkerett for utesteder som nekter ansatte arbeidskontrakt eller på annen måte omgår lovfesta arbeiderrettigheter. - tap av skjenkerett for utesteder som har en diskriminerende praksis. - styrka innsats mot smugling av alkohol og narkotika. - at Statens pensjonsfond ikke skal investere i alkoholkapital.	
et kraftig utbygd behandlings- og ettervernstilbud til rusmisbrukere	

Forslag K1	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kap 6 Linje 626-680	Forslagsstiller(e): Komiteen
Kapittel 6. Kommunene er krumtappen i velferdstaten	
<p>Kommunene har det daglige ansvaret for de fleste offentlige velferdstjenestene. Gjennom mange år har stadig flere oppgaver blitt overført fra statlig nivå til kommunene, likeså har kommunene gjort store og nødvendige investeringer i barnehager, sykehjem, omsorgsboliger og skoler. Dette har medført svært store gjeldsbelastninger uten at staten har kompensert verken for dette eller gitt tilstrekkelige driftsmidler.</p> <p>Kommunene må få en større del av kaka</p> <p>Rødt krever at kommunene og fylkene må få en større del av verdiskapinga i samfunnet til offentlig velferd. Den mangeårige reduksjonen av brutto nasjonalprodukt (BNPs) andel til offentlig velferd må snus. Lokalpolitikernes gjennomføring av partifellenes nedskjæringsvedtak på Stortinget er uansvarlig overfor befolkninga.</p> <p>Folkestyre</p> <p>Rødts politikere ser det som sin viktigste oppgave å arbeide for vanlige folk sine interesser. Vi vil være talsmenn og -kvinner som ikke glemmer valgprogrammet dagen etter valget. Rødt jobber aktivt for å mobilisere til, og delta i lokal aktivitet og motstand. Dette skjer gjennom mange ulike typer samarbeid med enkeltpersoner, lag, interesseorganisasjoner og fagforeninger.</p> <p>Rødt arbeider for</p> <ul style="list-style-type: none"> - at statlige overføringer skal økes slik at de dekker kommunenes og fylkenes kostnader til en fullverdig velferdstjeneste - at kommunenes og fylkenes andel av skatteinntektene økes - at kommunene vedtar budsjett basert på befolkningens behov for tjenestetilbud - å stanse privatiseringen og markedsrettinga av kommunal forvaltning - at bestiller-utførermodellen utelukkes i kommunene - tilbakeføring av kommunal virksomhet som er privatisert - ei demokratisering av kommunal virksomhet bygd på brukernes behov og de ansattes deltakelse - åpne budsjettføringer i kommunene - at politikerlønninger i kommunene fastsettes ut fra gjennomsnittslønn i kommunen - å tilrettelegge for representasjon for innvandrere i folkevalgte organ	
Komiteens innstilling: Vedtas	

Forslag K2	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kap 10 Linje 927-986	Forslagsstiller(e): Komiteen

Kap. 10 kapitalister skal også betale skatt

Dagens byråkratiske og innfløkte skattesystem er skreddersydd for de rikeste. For å sikre at de slipper billig unna er det innført ordninger som åpner utallige smutthull.. Skattereglene for aksjoneærer og aksjeselskaper som blant annet omfatter ordningen der alle aksjeselskaper er fritatt for skatt på aksjeinntekter er eksempel på det. Formueskatten er lagt opp slik at lønnstakere og pensjonister med noen sperkroner i banken blir kontrollert til siste krone, mens de med store formuer og egne skatterådgivere i praksis kan betrakte den som en frivillig skatt.

Direkte skatt på inntekt og formue

Rødt vil ha et enkelt og progressivt skattesystem der hovedvekten er på direkte skatt på inntekt og formue. Inntektsskatten må senkes for lave inntekter, samtidig som svært høye inntekter må betale høyere skatt enn id dag. Aksjeutbytte må beskattes fullt ut. Kapitalistenes inntekter fra det arbeidet andre har utført kalles kapitaleinntekt. Rødt mener at kapitalinntekt skal skattlegges hardere enn inntekt fra eget arbeid. Skattesystemet må utformes slik at det ikke lenger lønner seg å drive med finans- og eiendomsspekulasjon framfor å investere i nytting produksjon og tjenesteyting.

Skattlegging av kapitalinntekter

Rødt vil endre skattelovgivning slik at aksjeutbytte og andre former for kapitalinntekt må skattlegges etter samme regler som gjelder for lønnsinntekt fra eget arbeid. Det betyr at alle former for skattefrie «skjermingsfradrag» på kapitalinntekt fjernes fra skattelovgivningen, og at det blir progressiv beskatning også på kapitalinntekt. Det er velkjent at AP og Høyre bokstavelig talt har konkurrert om å skreddersy de beste oppleggene for at norske skipsredere skal slippe å betale skatt. Dette er imidlertid bare ett av de mange eksemplene. Skattereglene i Norge er særlig innrettet på å favorisere de med kapitalinntekter.

Rødt arbeider for

- en skattelette for lave inntekter og pensjoner
- at toppskatten, trinn 2 økes til 25 % med innslagspunkt 600 000 kr.
- å fjerne all særskatt på funksjonshemming, uførhet og sykdom
- at særfradragene for alders- og uførepensjonister må gi fradrag i skatt av personinntekt hvis skatt av alminnelig inntekt blir null selv uten særfradrag
- at aksjeutbytte og annen kapitalinntekt skal skattlegges hardere enn lønnsinntekt fra eget arbeid

- å beskatte aksje-, finans- og valutatransaksjoner, såkalt Tobinavgift
- å fjerne eiendomsskatt på egen bolig med vanlig standard.
- skatt på luksusboliger og næringsbygg
- at selskapskatten igjen skal betales til kommunen der bedriften har sin hovedaktivitet.
- ingen begrensning i fradragsrett for fagforeningskontingent
- å skattlegge miljøskadelig forbruk

Egenandeler, moms og avgifter

Rødt ser på egenandeler på hjemmetjenester og legehjelp som særskatt på sykdom, alderdom og funksjonshemming. Rødt vil fjerne alle slike særskatter. Rødt vil avskaffe merverdiavgiften på tjenester og vanlige husholdningsvarer. I stedet bør det innføres miljøavgifter der disse kan føre til lokale og globale miljøforbedringer. Rødt er for avgifter på reklame, og for at distribusjon av reklame i posten foretas til de som positivt sier de vil ha den.

De krever inn og kontrollerer skatt må styrkes og innsatsen må rettes inn mot de rikes skattesnyteri.

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K3	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kap 12 1082-1139	Forslagsstiller(e): Komiteen

Kapittel 12. Fiskeressursene tilhører folket

Fiskeressursene utenfor kysten vår er en av verdens viktigste maritime matressurser, og vår største eksportnæring basert på en fornybar ressurs. Norge forvalter et av verdens beste oppvektsområder for fisk. Derfor har vi et internasjonalt ansvar i å bevare flere av de viktigste matfiskene i verden. Det forutsetter full nasjonal kontroll over fiskeressursene i våre havområder. Den internasjonale havfiskeflåten vil fiske uhemmet på alle hav. Derfor må Norge i samarbeid med andre kyststater gå til utvidelse av den økonomiske sonen slik at smutthav og smutthull tettes igjen og underlegges full kontroll.

Regulert fiske

Rødt vil trygge et økologisk forsvarlig fangstnivå for å bevare villfisken. Den fiskeripolitiske målsettinga til Rødt er å opprettholde kystflåten som ryggraden i norsk fiskerinæring og sikre en desentralisert videreføring av fisken langs hele kysten. Fabrikkskipene skal bort fra våre farvann. Havfiskeflåten skal bygges ned, men samtidig ha leveringsplikt til de nærmeste fiskemottakene. Rødt vil strengt regulere

oppdrett og akvakultur slik at det ikke fortrenger eller svekker de ville fiskebestandene. Oppdrettsnæringa har en svært sterk kapitalkonsentrasjon, og bare noen få konsern kontrollerer nå hele næringa. Den er ikke lenger kystens næring, men styres fra Børsen og Aker Brygge.

Rødt går mot omsetting av fiskekvoter, men fisket må reguleres for å sikre bærekraftige ressurser. For båter over 15 meter krever Rødt at regulering også skjer gjennom konsesjonstildeling.

Kampen mot privatisering av fiskeressursene

Den største trusselen mot fiskeressursene er investeringspresset og høye krav til kapitalistisk avkastning, og ikke at det er for mange fiskere eller sjarker. Rødt slåss mot rådende fiskeripolitikk som går ut på å rane ressursene fra kyst- og fjordbefolkninga. Profittjaget truer både naturressursene, kystfiskerne, distriktene og miljøet. Framover gjør olje- og gassvirksomheta i Barentshavet en økende trussel mot fiskeressursene.

Rødt gir full støtte til kystfiskeutvalgets forslag for fiskeriene i Finnmark.

Rødt arbeider for

- full nasjonal kontroll over fiskeressursene
- at allemannsretten på havet må sikres mot uthuling og salg/kjøp av høstingsretten
- at konsesjoner og kvoteordninger må fordeles etter distrikt og forankres der
- å stoppe alt fiske i vernesona rundt Svalbard for å sikre oppvekstområdene for fisk
- å styrke kystvakta, øke seilingsdøgn i Barentshavet
- å styrke flyovervåking av havområdene
- at tildelte kvoter tilbakeføres til fellesskapet ved salg eller kondemnering av fartøyet
- en streng regulering av trålerflåten. Kvoter må overføres til kystfiskeflåten
- å stanse all eksport av rundfrossen fisk fra fryselagrene
- at staten må bidra med oppbygging, fornying og sikring av mottaksanlegg i kyst og fjordområdene
- større samisk representasjon i Reguleringsrådet
- at Sametinget må delta som part når fjordfisket reguleres

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K4	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kap 16 Linje 1300-1358	Forslagsstiller(e): Komiteen

Kapittel 16. For industri og et allsidig næringsliv

Norsk næringsliv er av historiske årsaker preget av industri bygget rundt vannkraft og foredling av råvarer fra land og hav. Dette er ikke tilstrekkelig grunnlag for å videreutvikle Norge som industrinasjon. En styrking av industrien er avhengig av en overordnet nasjonal plan for en allsidig, økologisk vareproduksjon og industriutvikling, som bygger både på de menneskelige og naturgitte forutsetningene vi har i landet.

Forskning og utvikling

Rødt ønsker å satse på forskning og produktutvikling. Det må skje i nært samarbeid med forbrukerne. Den kunnskapen arbeidsfolk har om produkter og produksjonsprosesser må tas i bruk. Moderne teknologi må brukes for å fjerne ensformig og tungt arbeid, for å minimalisere forurensning, og for å gi arbeiderne innsyn i og makt over produksjonsprosessen. Norge vil i mange år være leverandør av olje- og gass. Det er derfor viktig å ha flere underleverandører for teknologi og tjenester til oljevirkksomheten i Norge, for å opprettholde og videreutvikle kompetanse og arbeidsplasser.

Rødt arbeider for:

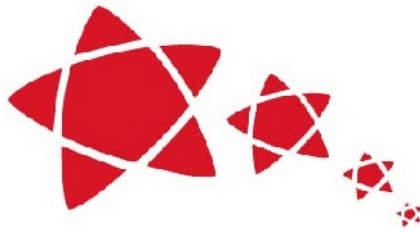
- kraftig utbygging av infrastruktur innen miljøvennlig transport, forskning og utdanning.

Konsesjonslovgivning

Med tilslutningen til EØS-avtalen er norske konsesjonslover blitt undergravd. Konsesjonslovene var et redskap som kunne brukes politisk både til kontroll med hvem som kjøpte industrien og for å sette vilkår for et eventuelt oppkjøp. Med fjerning av disse lovene er viktige styringsredskaper ødelagt og muligheten for folkevalgt kontroll undergravd. Norsk industri er dermed åpent for oppkjøp fra utenlandske selskaper. I stedet for å ha offentlig kontroll og styring for å sikre kunnskap og arbeidsplasser i Norge lar myndighetene markedet styre. Rødt ønsker offentlig eierskap i og styring med norsk industri.

Rødt arbeider for:

- offentlig eierskap underlagt politisk styring av norsk industri.
- statlig investering i industrien for å sikre arbeidsplasser og en god samfunnsutvikling i Norge.

Kraftkrevende industri

Rødt er for en videre satsing på kraftkrevende industri i Norge. Vannkraft har vært og må fortsatt være grunnlaget for denne industrien. Industrien må jobbe aktivt med energisparende tiltak. Rødt mener prinsipielt at konkurransevilkår i Norge ikke må forverres. Derfor må norske styresmakter:

- stå mot presset fra ESA om at denne industrien skal betale el-avgift.
- sikre at rimelig elektrisk kraft skal være et industripolitisk virkemiddel for å sikre og utvikle denne industrien.

Verkstedindustrien

Rødt støtter krava som nå blir reist for å bevare og videreutvikle verkstedsindustrien. En viktig årsak til problemene som verkstedsindustrien nå opplever er den høye kronekursen. Det er helt nødvendig at regjeringa tar et pengepolitisk grep for å motvirke den negative utviklingen.

Investeringsfondet

Rødt støtter kravet om et statlig investeringsfond knyttet til oljefondet. Investeringsfondet skal ved hjelp av konsesjonslovgivning brukes til oppkjøp og utvikling av lønnsom norsk industri- og næringsvirksomhet. Dette skal sikre et allsidig industri- og næringsgrunnlag, nyinvesteringer og fortsatt norske eierskap i industrien.

Rødt arbeider for:

- at oljefondet må brukes på forskning og utvikling av norsk industri, samt utbygging av infrastruktur som høyhastighetstog, bredbånd og oppgradering av kraftproduksjon og distribusjon.

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K5	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kap 17 Linje 1359-1409	Forslagsstiller(e): Komiteen
17. Stopp avfolkingen - for et livskraftig distrikts-Norge.	
Primærnæringer og industri, basert i hovedsak på lokale naturressurser, har vært grunnlaget for en desentralisert bosetting i Norge. Sterke lokalsamfunn der folk har	

kontroll over ressursene og verdiskapingen er den beste garantien mot miljøskadelig virksomhet og sentralisering. Forskjellene mellom by og land øker i dag. Storbyene vokser, og med det fattigdomsproblemet knyttet til dem. Byer og større tettsteder blir sterkere, mens distriktene utarmes fordi de tappes for arbeidskraft og menneskelige ressurser. Med økt press på byene øker energibruk og forurensing - stikk i strid med offisielle målsetninger. Samfunnsmessig styring av energi og priser, som muliggjør miljøvennlig industriproduksjon og verdiskaping, er et nøkkelspørsmål mange plasser i distrikts-Norge i dag.

Rødt arbeider for:

- at lokale ressurser fortrinnsvis skal danne grunnlag for arbeid og produksjon i den delen av landet ressursene finnes
- at energiloven oppheves og at all energiproduksjon og distribusjon underlegges samfunnsmessig styring
- at ressursene i utmark forvaltes i et samarbeid mellom staten og lokalsamfunnet som utnytter dem
- at samiske interesser må høres og ivaretas når statlig, fylkeskommunal og kommunal planlegging får virkning for samiske områder

Arbeidsplasser og infrastruktur.

Å

oppretholde livskraftige distrikter der folk kan fortsette å bygge og bo krever at en del forutsetninger er på plass:

Infrastruktur med gode transportforhold, offentlige tilbud og post-, tele og datatjenester med samme priser over hele landet for å opprettholde og utvikle ulike typer arbeidsplasser. Disse tjenestene må være underlagt samfunnsmessig styring, og staten må sikre at utbygging av bredbånd fullføres over hele landet. Rødt støtter også interkommunal og fylkeskommunal satsing på dette området. Rødt arbeider for:

- at post- og tele- og datatjenester skal underlegges samfunnsmessig styring
- at folk skal ha skole- og utdanningstilbud der de bor - Nei til skolenedleggelser
- at det fortsatt skal finnes postkontorer og andre offentlige etater i distriktene
- at nye statlige institusjoner og forvaltningsorgan blir plassert utenfor de store byene
- at ingen statlige arbeidsplasser i distriktene skal nedlegges uten at det blir etablert alternativer

EU-tilpasning.

EU-tilpasning og markedsliberalisme rammer distrikts-Norge og Nord-Norge spesielt. Gjennom mange år har EU-tilhengerne i NHO, statsapparatet og media kjørt en kampanje for å kutte overføringene til jordbruket, bygge ned kystflåten, legge ned

eller flytte industriproduksjon og generelt bygge ned velferden i distriktene. Kystbefolkningen har vært og er sterkt truet av den langvarige rovdriften på fiskeressursene som den norske og internasjonale trålerflåten står bak. EØS-avtalen og tilpassing til WTOs regler for fri omsetning av jordbruksprodukter vil akselerere denne utviklingen. Derfor er det en forutsetning for et livskraftig distrikts-Norge at vi fortsatt holder oss utenfor EU og melder oss ut av EØS.

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K6	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 38 Linje 1409-1518	Forslagsstiller(e): Komitee
<h2>18. Sykehusene tilbake til folket!</h2> <p>Alle skal ha rett til gratis behandling på sykehus når de trenger det. Sykehusene skal være en del av det offentlige velferdstilbudet, og skal reguleres og styres gjennom lover som setter krav til bl.a. tilgjengelighet, likeverdighet, kvalitet og sikkerhet. Med dagens bedriftsøkonomiske foretaksmodell er det umulig å oppfylle disse kravene. Nedskjæringer, reduserte tilbud, rovdrift på de ansatte og utarming av fagmiljøet truer eksistensen til mange lokalsykehus. Mange lokalsamfunn har mistet eller kan miste tilgang til fødeavdeling og kirurgisk akuttberedskap. Det er bare tverrpolitiske forsvarsaksjoner som har hindret, og kan hindre, kutt i tilbud og at lokalsykehus nedbygges eller legges ned. Sykehusreformen som ble innført i 2002 erstattet folkevalgt styring med såkalte profesjonelle styrer og bedriftsøkonomiske prinsipper. Hovedmålet var å tilrettelegge for sentralisering, økt konkurranse og privatisering. Rødt arbeider for å stoppe denne utviklingen, bl.a. gjennom å delta i lokale sykehusaksjoner. Vi støtter også arbeidet til den landsomfattende Folkebevegelsen for lokalsykehusene. Hovedoppgaven nå er å fjerne foretaksmodellen. Sykehusene må igjen bli en del av den offentlige forvaltningen med tradisjonell offentlig regnskapsførsel, og må styres av folkevalgte politikere. Sykehusene er bygd opp av det norske folk og tilhører folket gjennom sine folkevalgte, ingen andre!</p> <p>Rødt arbeider for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • å avvikle foretaksmodellen og ta sykehusene tilbake til offentlig forvaltning og demokratisk styring • å utvide helsebegrepet til også å gjelde øyne og tenner - gratis tannlege og gratis briller • at egenandeler på høreapparat fjernes slik at dette blir gratis	

Sykehusreformen.

Sykehusreformen som Arbeiderpartiet gjennomførte raskt og brutalt, med støtte fra Høyre og Frp, var et langt skritt på veien til å omdanne sykehusene til markedsstyrte bedrifter. Et markedsstyrt helsevesen fører til at det på noen fagfelt vokser fram kostbare, men gode private tilbud til dem som kan betale. Andre må vente i kø på de offentlige sykehusene. Markedskreftene samler ut fra sin egen innebygde logikk ressursene rundt fagfelt og sykdomstilstander som er forholdsvis enkle å behandle og prissette, mens sykdommer som er vanskeligere å diagnostisere blir nedprioritert. Stykkprisfinansiering (ISF, innsatsstyrt finansiering) fører til at tjenestetilbudet dreies mot det som er mest lønnsomt i stedet for mot det som bør ha helsefaglig prioritet. Sykehus er ikke butikk, derfor kan ikke markedet styre helsesektoren. Vi er imot alle tiltak som gjør sykehus og andre helseinstitusjoner mer markedsstyrt, enten det blir kalt privatisering, konkurranseutsetting, Offentlig-Privat Samarbeid eller det dukker opp andre ord og begrep. Rødt arbeider for:

- at markedsstyring og konkurranse i sykehussektoren avskaffes

Ny sykehuslov.

Rødt vil oppheve lov om helseforetak og erstatte den med en ny lov som slår fast at hver enkelt innbygger har rett til gratis sykehusbehandling. Det er statens plikt å sørge for de sykehusene og tilbudene som befolkningen har behov for, og statens finansiering må dekke dette. Vi vil ha en finansieringsmodell som i all hovedsak er rammebasert, og der fordelingen av midlene skjer på grunnlag av en nasjonal helseplan med politisk vedtatte planer om bl.a. sykehusstruktur og funksjonsfordeling. Rødt arbeider for:

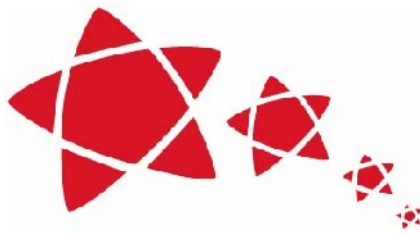
- en rammebasert finansieringsordning uten stykkpris
- at regnskapsloven erstattes med budsjett- og regnskapssystemer tilpasset offentlig drift

Lokalsykehus.

Lokalsykehusene er en hjørnestein i norsk helsevesen og i infrastrukturen i mange lokalsamfunn i distrikts-Norge. De er svært viktige for folks trygghet, og har stor betydning for bosettinga og for å opprettholde og etablere næringsliv og arbeidsplasser. I tillegg er de viktige kvinnearbeidsplasser i distriktene.

Det beste for alle er at en pasient behandles på Lavest Effektive Omsorgs Nivå – det såkalte LEON-prinsippet i norsk helsevesen. Lokalsykehus kan gi fullgod behandling for ca 70 % av våre sykdommer og skader. Behandling av vanlige lidelser ved innleggelse i spesialiserte sykehus og på spesialiserte enheter er et dårligere og dyrere tilbud.

Kampen for å opprettholde fullverdige lokalsykehus krever en omlegging av legeutdanninga, slik at utdanninga av generalister styrkes og at en del av spesialistutdanninga må foregå på lokalsykehus. Det er også nødvendig å bedre bemanninga og lønnsvilkårene i de underordnede stillingene. Rødt arbeider for:

- å forsvare lokalsykehus og sykestuer mot nedlegging
- avvikle klinikkorganiseringen
- utbygging av jordmortjenesten og desentralisering av sykehustjenester
- medisinsk og kirurgisk akuttberedskap hele døgnet og gode fødetilbud på alle lokalsykehus
- å få omgjort vedtak som har fjernet kirurgisk akuttberedskap og redusert fødeavdelinger til fødestuer
- økonomiske rammer som opprettholder og styrker lokalsykehusene
- bygge og styrke faglige nettverk mellom små og store sykehus for å sikre kvalitet og bemanning – lage hospiteringsordninger
- omfordele oppgaver - la små sykehus gi nye behandlingstilbud
- styrke generalistutdanninga av leger
- kreve 2 års praksis i lokalsykehus for å få godkjent spesialistutdanning
- at gjestepasientordninga og utgiftene til pasientenes frie sykehusvalg skal betales av staten, ikke av sykehusene

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K7	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 20 Linje 1597-1722	Forslagsstiller(e): Komitee
Kapittel 20. - Samferdsel <p>Norge er et land med store variasjoner i geografi, klima, reiseavstander og bosetting. En framtidsrettet og miljøvennlig samferdselspolitikk betyr at samfunnet må planlegge for mindre transport. Arbeidsplasser, butikker, skoler og barnehager i byer og tettsteder må i størst mulig grad legges i nærmiljøet der folk bor. I byene må kollektivtrafikk og gang/sykkelveier prioriteres. Nødvendig transport må vektlegge energiøkonomisering og miljøvennlige transportmidler. Trailertrafikken må reduseres kraftig, og tog må bli det viktigste transportmidlet over lange avstander både for gods og personer.</p>	

Byer og tettsteder.

For å gi folk et reelt alternativ, og redusere bilbruken til et minimum, må kollektivtransporten i byer og tettbygde strøk bli gratis, være offentlig eid og drevet. Rutenett og transportmidler må være mer fleksible enn i dag, slik at folk får reelle alternativer til bilen.

For å sikre økonomien til utbygging av effektiv og miljøvennlig kollektivtransport i de store byene, ønsker vi å innføre en kollektivskatt på arbeidskraft etter modell fra Frankrike. Vi vil også ta i bruk ny kunnskap og teknologi som gir et mer klima- og miljøvennlig transporttilbud. Rødt arbeider for:

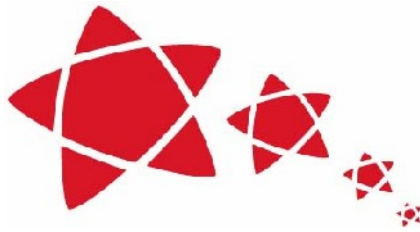
- gratis kollektivtrafikk i de store byene kombinert med restriksjoner på biltrafikken
- rushtidsavgift innføres og øremerkes utbygging av kollektivtrafikken
- prisene på drivstoff må differensieres på grunn av ulik tilgang til kollektivtransport i de store byene og i distriktene
- flere bussavganger og halvering av prisene i mindre byer og tettsteder
- billige månedskort for ungdom og studenter som gir rett til ubegrenset antall reiser med all kollektivtransport over hele landet
- sammenhengende sykkelveinett i byer og tettsteder
- ordninger med sykler til fri eller billig bruk ved holdeplasser og stasjoner
- 1 % kollektivskatt (som tillegg til arbeidsgiveravgifta) i byer og regioner med befolkningkonsentrasjoner på over 70 000 som satser på bane/trikk
- satsing på skinnegående transport i de store byene; bybane i Bergen
- å gjennomføre et prøveprosjekt med Skytran i Trondheim

Trafikkulykker.

Trafikkulykker på veiene er et stort samfunnsproblem. Forskning viser at halvering av trafikken betyr halvering av tallet på ulykker. Den økte godstransporten på veiene har, sammen med mange dårlige og farlige veistrekninger, ført til redusert trafiksikkerhet og flere ulykker. Rødt vil prioritere å utbedre farlige veistrekninger og ulykkespunkter på E 6 først og fremst i distrikts-Norge. En slik opprustning og utbedring av E 6, og andre nødvendige samferdselsprosjekt i distrikts-Norge, skal fullfinansieres av staten. Det går likevel ikke an å investere seg ut av trafikkulykkene. Den viktigste faktoren i trafikken er uansett mennesket. Det trengs derfor også omfattende og varige tiltak mot for høy fart, for gode holdninger og bedre opplæring.

Veipricing.

Veipricing er ett eksempel på en "grønn skatt" som kan brukes for svært ulike formål.

Det kan brukes både som rein avgift for å skaffe penger til veibygging, som trafikkregulerende middel og for å skaffe penger til kollektivtransport. Stat og kommune kan for eksempel bruke det til å få høyest mulige skatteinntekter av nødvendige arbeidsreiser. Derfor vil vi vurdere hvert prosjekt ut fra det samferdselspolitiske målet det tjener. Rødt støtter bruk av veipricing i store byer for å legge begrensninger på privatbilismen og fremme overgang til kollektive transportformer.

Jernbane.

Gjennom mange år har jernbanen vært forsømt, og har derfor forfalt i store deler av landet. For Rødt er det et viktig mål å få det meste av godstransporten over fra vei til jernbane. Beregninger viser at investeringer på 4 milliarder på Dovre- og Nordlandsbanen kan fjerne 300 000 trailere fra norske veier i året. Rødt arbeider for:

- å forsterke og rette ut skinnegangen, og elektrifisere Nordlandsbanen
- å fjerne agendatogene og sette inn mer passasjervennlige tog på strekningen Bodø-Trondheim – sovevogna tilbake der den er fjernet
- å bygge ut Nord-Norgebanen til Tromsø og Kirkenes
- å bygge kryssingsspor, strekninger med parallelle spor og mer effektive terminaler både på Dovre- og Nordlandsbanen
- å gå mot offentlig støtte til ekspressbusser som konkurrerer med tog
- å gjeninnføre 50 % studentrabatt på NSB og ekspressbusser der tog ikke er noe alternativ
- å sikre jernbaneforbindelse til de to andre skandinaviske hovedstedene

Høyhastighetsbane.

Bygging av høyhastighetsbaner er avgjørende for å fjerne det meste av flytrafikken. Vi må lære av for eksempel Frankrike og Tyskland på dette området. Rødt arbeider for:

- å bygge ut høyhastighetsbaner med dobbeltspor mellom de store byene
- å realisere prosjektet Haukelibanen (høyhastighetsbane øst-vest)

Transporttilbudet på kysten.

Samferdselstilbudene for kystbefolkningen har blitt nedbygd gjennom mange år. Det har blitt færre anløp av både ferger, hurtigbåter og hurtigruta. Utenlandske oppkjøp og anbudssystemet har gitt et dårligere og mer sårbart transportsystem. Veiene er dårlige og forfaller på grunn av for lite penger til vedlikehold. Fornuftige vei-, bru- eller tunnelprosjekt, som styrker forbindelsen mellom kysten og innlandet, blir bare

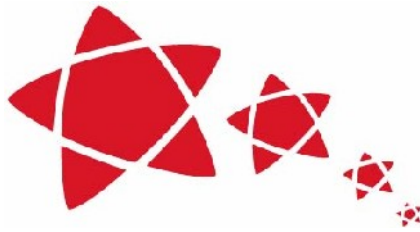

gjennomført hvis en stor del finansieres med bompenger. Rødt arbeider for:

- flere hurtigbåter og gratis ferge med flere anløp langs kysten og i fjordene
- å gjøre slutt på bruk av anbud

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K8	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 21 Linje 1722-1848	Forslagsstiller(e): Komitee
<h2>Kapittel 21 - Arbeid og faglige rettigheter</h2> <p>I over 100 år har arbeiderbevegelsen kjempet fram rettigheter gjennom lovverk og tariffavtaler for arbeidsfolk i Norge. De mest grunnleggende av disse er organisasjonsretten, forhandlingsretten og streikeretten. Disse rettighetene er stadig under angrep og må forsvares og styrkes.</p> <p>Arbeid til alle er jobb nummer en. Arbeid er en grunnleggende menneskerett og en forutsetning for den enkeltes velferd, frihet og mulighet til utfoldelse.</p> <h3>Arbeid til alle</h3> <p>Arbeidslivet må legges opp på en måte som gjør at alle kan delta. Det må i hensyntas at forskjellige jobber har ulik psykisk og fysisk belastning og forskjellige mennesker har ulik yteevne. Arbeidsmarkedet er kjønnsdelt, der kvinner jobber mest deltid, ubekvem arbeidstid og har lavest lønn. Den ufrivillige deltiden er kvinners arbeidsledighet.</p> <p>Selv om arbeidsledigheten er lav generelt, så er ledigheten blant ikke vestlige innvandrere og ungdom fremdeles høy. Dette er en uholdbar situasjon som krever strakstiltak.</p> <p>Folk har forskjellige behov på ulike stadier i livet. Det må legges opp til en livsfasepolitikk som tar hensyn til individuelle tilpasningsbehov gjennom alle faser av arbeidernes yrkesaktives liv.</p> <h3>Rødt arbeider for:</h3> <ul style="list-style-type: none"> - Et godt arbeidsliv der det er plass til mangfold, fritt for diskriminering og hvor mennesker kan yte etter evne. - Å innføre en ungdomsgaranti som lovfester rett til arbeid eller utdanning til all ungdom under 25 år.	

- rett til arbeidsledighetstrygd for alle arbeidsløse uavhengig av tidligere inntekt.
- Ingen tidsgrense for arbeidsledighetstrygd
- Å motarbeide misbruken av midlertidige stillinger
- Lovfestet rett til heltid
- Arbeidstilsynet styrkes
- Lovfeste normalarbeidsdagen 7-17
- Innføre 6 timers dag/30 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon

Arbeidslinja

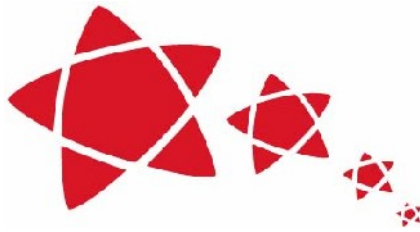
Helt fram til slutten av 1970-tallet var det noenlunde tverrpolitisk enighet om at full sysselsetting var et offentlig ansvar. De som ikke fikk arbeid, hadde krav på økonomisk trygghet. Trygdesystemet var basert på tillit til at folk flest prøvde å forsørge seg selv. Arbeidslinja framstiller i stedet arbeidsløshet og stønadsbehov som den enkeltes "valg". Løsningen er å disiplinere individene til å godta all slags arbeid, ved å gjøre dem fattigere. Der det før het rett og plikt til arbeid, er det nå plikt til jobbsøking, uten rett til arbeid. Arbeidslinja vil forandre samfunnet. Jo mindre økonomisk trygghet det er for dem som er uten arbeid, jo flere vil godta underbetalte og utrygge jobber. De som er minst etterspurt på arbeidsmarkedet vil rammes hardest. Allerede i dag må ungdom og minoritetsspråklige ofte godta midlertidig og dårlig betalt arbeid for i det hele tatt å få arbeid. Når "arbeidskrafttilbudet" øker, slik hensikten er med arbeidslinja, blir det enda mere "kjøpers marked". Arbeidslinja, er stikk i strid med alt fagbevegelsen har stått for når det gjelder kamp mot arbeidsløshet og fattigkassetenkning og for rett til "arbeid eller brød".

Rødt :

- er fundamentalt uenig i arbeidslinjas menneskesyn, og vil jobbe for at den erstattes med et system basert på tillit.
- mener arbeidslivspolitikken må ha som prinsipielt utgangspunkt at alle vil og ønsker å delta i arbeidslivet.

6-timers normalarbeidsdag/30 timers uke - med full lønnskompensasjon

Hverdagen til de mange som har små deltidsstillinger, er at de i praksis jobber heltid. De er ikke i en posisjon til å takke nei til ekstratimer i frykt for å ikke bli spurt om jobbing senere. Dette gir mye uforutsigbar arbeidstid og lite rom til sosialt liv sammen med venner og familie.

Innføring av 6- timers dag/30 timers arbeidsuke vil gjøre det mulig for langt flere å jobbe heltid. Dessuten vil en slik arbeidstidsreform gi mange nye arbeidsplasser, gi færre utslitte og uføretrygdene, en arbeidstid som også kvinner er tjent med og en bedring av hverdags- og arbeidslivet for alle.

Kvinneres økonomiske selvstendighet styrkes, noe som er en forutsetning for likestilling.

Rødt arbeider for:

- å lovfeste 6-timers normalarbeidsdag/ 30 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon for alle.
- En kraftig lønnsøkning i de kvinnedominerte yrkene.
- At 6-timersdagen settes på dagsorden.
- at vi skal benytte våre kommune-, fylkestingsrepresentanter til å foreslå og støtte at 6-timers arbeidsdag blir innført som prøveprosjekt i hele landet.

Fagbevegelsen og den uorganiserte delen av arbeiderklassen

Fagbevegelsen er arbeidernes viktigste form for organisering. LO er det viktigste uttrykket for denne klasseorganiseringa. Rødt ønsker en sterk og uavhengig fagbevegelse uten formalisert binding til noen partier. Det er også viktig at det bygges brede allianser mellom fagbevegelsen og andre organisasjoner som arbeider for det samme.

De siste årene har vi sett at store grupper av arbeidstakere stiller seg utenfor den tradisjonelle fagbevegelsen. Disse har ofte ingen eller dårlige arbeidskontrakter og arbeider uten vanlige rettigheter. I tillegg til selv å ha dårlig stillingsvern og arbeidsvilkår, utgjør disse gruppene av uorganiserte et press på lønnsnivå og faglige rettigheter for hele arbeiderklassen. Rødt mener det er avgjørende for et godt fungerende arbeidsliv at alle er organisert.

Forsvar de faglige rettighetene

Tariffavtalene, lovbestemte rettigheter som arbeidsmiljøloven blir stadig angrepet for å øke utbytingen. Globalisering og internasjonaliseringen gjør at beslutningene som berører arbeidsfolk i Norge, ofte blir tatt utenfor Norges grenser. Systemer adoptert fra USA som franchise, er fagforeningsknusing satt i system. Rødt kjemper mot systemer som franchise, og globalisering som fører til økt utbyting av arbeidsfolk.

Konkurransetsetting og privatisering av offentlige tjenester gjennomføres i økende grad. I konkurransen om de billigste tjenestene, angripes og svekkes arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår. Rødt vil aktivt motarbeide en slik utvikling.

Organisasjons- og streikeretten angripes. Arbeidsfolk må slåss mot svekking av arbeidsmiljøloven, sykkelønsloven, normalarbeidsdagen, oppsigelsesvernet og for handlingsretten og tariffavtalene. For å forsvare arbeidernes rettigheter, er det avgjørende å kjempe for formalisert tverrfaglig og internasjonal organisering og for handlings- og streikerett uansett hvordan bedriften er organisert. Det er gjennom mobilisering og Faglig og politisk kamp er den viktigste kraften for å gjennomføre endringer i favør av arbeidsfolk.

Rødt arbeider for:

- avvikling av lokal lønnsdannelse - kun sentrale kollektive oppgjør
- å forsvare sykkelønsordningen - nei til gjeninnføring av karensdager og reduserte sykepenges.
- utvidet adgang til egenmelding ved sykdom.
- Å forsvare og å bygge ut arbeidsmiljøloven.
- forhandlings- og streikerett uansett hvordan bedriften er organisert.
- strengere regler ved kortvarige ansettelser og innleie. Vetorett for tillitsvalgte.
- at krav om tariffavtale i samsvar med norske overenskomster skal ligge til grunn for all anbudsinnhenting og bortsetting av oppdrag og virksomhet.
- en egen Franchiselov
- nei til sosial dumping, norsk lønn i Norge.

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K9	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6 Arbeidsprogram Kapittel 38 Linje 2813-2893	Forslagsstiller(e): Komitee
Kapittel 34 En sosial og bærekraftig boligpolitikk	
Å bo i en tilfredsstillende bolig er en menneskerett. Rødt støtter arbeidet for å oppheve markedskreftenes styring av boligsektoren. Rødts mål er å opprettholde	

bosetting over hele landet, at all skal kunne bo godt og rimelig, og at alle skal ha råd til å skaffe seg en høvelig bolig. Dette krever en offentlig boligpolitikk som som ikke er styrt av merkedskreftene. Staten må dekke en stor del av kostnadene ved nybygg gjennom billige lån, tilskudd og momsfratak til vanlige boliger. Godt bomiljø, livsløpstandard og bedre boligkvalitet må være prioritert. En god bolig krever at det er et boligområde der uteareal, bygningsreal, bygninger for fellesskap, rekreasjon og møteplasser er godt løst. Rødt er for en variert boligmasse som gjør det mulig med ulike boformer – for enslige, tradisjonelle familieenheter, gnerasjonsboliger, flerfamiliehus og ulike kollektive løsninger.

Boligspekulasjon i byene

Mange er blitt gjeldsofre sjøl om de bare har, eller hadde en bolig med vanlig standard. Avviklingen av den sosiale boligpolitikken og den liberaliseringern av statlig og kommunal boligpolitikk som skjøt fart fra 1980, er hovedgrunnen til dette. Nå har entreprenører, utbygningsselskaper og bnkene frie hender til å flå boligkjøpere og leietakere uhemmet. Utviklingen viser at det regulerte boligmarkedet med priskontroll og offentlige subsidier fungerte mye bedre enn dagens «frie marked». Staten har gjennom Husbanken fremmet denne usosial boligpolitikken.

Boligbyggelagene

De store boligbyggelagene i byene, som dels ble startet av husløse fagorganiserte, er så markedstipasset at de skiller seg lite fra kapitalistiske bobligforetak. De har i stor grad blitt redskap for boligeierne og ikke for de boligsøkende. I tillegg har det blitt etablert private «borettslag» med lave innskudd og ekstremt stor fellesgjeld, som er en økonomisk felle for unge boligsøkere. Rødt krever at bankene som har finansiert slike boligprosjekter må sanere gjeld.

Derfor må nye organisasjoner for å føre boligkamp utvikles. Renteaksjonen som fagforeninger tok initiativ til er et eksempel på dette.

I stedet for dagens ordning med subsidier til gårdeierne, trengs det en ny byfornyning som gir leieboerne rett til medvirkning og styring.

Økologisk boligbygging

Boligbygging må settes i et økologisk perspektiv. Dyrket mark må i minst mulig grad benyttes. Materialvalget må være miljøvennlig, fra produksjon til byggeplass og ferdig bygg. Energiforbruket må reduseres og lavenergiboliger prioriteres. Energibruken må legges om fra oljefyring og misbruk av elektrisitet og over til fjernvarmeanlegg, varmegjenvinning og ulike former for fornybar enenergi.

Rødt arbeider for

- å opprette kommunalt boligtilsyn og boligombud i de større byene, for å bekjempe spekulasjon og hjelpe til å ivareta leietakeres og boligsøkeres interesser

- å stanse boligspkulanter og utleiery som utnyttar boligsøkery og leietakery
- at kommuney skal bygge rimelige utleieboliger
- at all boligrentey skal værey lav, og bestemmes av Stortingey
- at momsfristak blir gjeninnfört for nye boliger av vanlig standard.
- en bedre gjeldssanering for de som rammes av spekulative boligprosjekter
- støtte til utvikling av nye boliger, boformer og bo-områder
- at tilpassing av boliger til funksjonshemmede blir betalt av det offentlige
- universell utforming i alle nye boligprosjekter
- å utvikle god totaly bomiljøey, legge særskilt vekt på gode fellesarealer ute, samt felles lokaler
- kommunal byggekroll må gjeninnføres - «uavhengig» kontroll er ikke tilstrekkelig

Komiteens innstilling: Vedtas

Forslag K 10	Rødts Landsmøte 2008
Sak: 6. Arbeidsprogram Kapittel 11 Linje 987 - 1081	Forslagsstiller(e): Komiteen

11. For miljøvennlig og demokratisk kontroll over energien

Den relative rikdommen og velferden vi har i Norge har hatt som en viktig forutsetning at de store energiressursene har blitt forvaltet ut fra et ønske om å bygge landet, og ikke bare gjøre raske penger. Dette har vært basert i en sterk nasjonal, politisk styring av utviklinga av først vannkraften, og så de store petroleumsressursene.

Det er Rødts prinsipielle syn at de enorme energiressursene er menneskehetens felleseie, og skal forvaltes til fellesskapets beste. De ressursene som tilfeldigvis befinner seg i vårt land, er det vårt ansvar å sikre at blir forvaltet med sikte på økologisk bærekraft, og å sikre utvikling og velferdsgoder for folk flest. Dette står i klar kontrast til å sikre maksimal profitt for storselskaper. I tillegg har vi et ansvar for å sikre også den samiske nasjonens rett til innflytelse på forvaltningen av naturressursene.

Mot markedsstyring

I dag er den demokratiske forvaltningen av både vannkraften og olje- og gassforekomstene under angrep. Vannkraften selges på europeiske kraftbørser, og Statoil har blitt delprivatisert. Kongsjonslover er avvirket eller svekket, og den

nasjonale kontrollen over energiressursene er under hardt press. For Rødt er det en sentral oppgave å jobbe for folkelig kontroll, og mot privatisering og markedsstyring av energisektoren. Liberaliseringen får også alvorlige følger for forbrukerne, gjennom økte, og mer ustabile priser

Rødt arbeider for:

- Nasjonal, demokratisk kontroll av energiressurser, inkludert vannkraft og petroleumsproduksjonen
- Tilbakekjøp av solgte kraftverk og energiselskaper. Vi vil underlegge StatoilHydro nasjonal kontroll.
- At inntil EØS-avtalen er sagt opp, må Norge kreve unntak for hele energisektoren. Forsøk på å undergrave hjemfallsretten må avvises.

For miljøvennlig energiproduksjon

Energiproduksjon medfører store miljøproblemer, både i form av inngrep, og i form av utslipp, både direkte i produksjonen, og gjennom klimagassutslipp som følge av olje- og gassproduksjon. Rødt mener økologiske hensyn må ha forrang foran rene økonomiske hensyn i forvaltningen av energiressursene. Det er viktig å huske at all energiproduksjon, også fornybar energi, innebærer miljøproblemer. Vi må sikre at utbygging av vannkraft, vindkraft, bioenergi eller andre former ikke går på bekostning av miljøet.

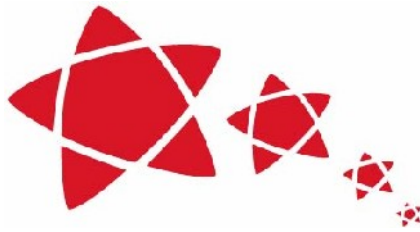
For å møte klimatrusselen er det avgjørende å satse på utvikling av miljøvennlig, fornybar energiproduksjon. Rødt mener gasskraftverk er unødvendig og miljøskadelig, og går mot bygging av slike verk. Dersom de likevel bygges, må det være et ufravikelig krav om fullskala CO₂-rensing og deponering.

Rødt arbeider for:

- At Norge må redusere olje- og gassproduksjonen
- En langsiktig plan for utvinning av olje og gass i Nordsjøen som reduserer utvinningstempoet, og sikrer stabile leveranser til fastlandsindustrien
- At det blir opprettet petroleumsfrie områder i Lofoten, Vesterålen og Barentshavet, samt på Mørkysten og i Farsundsbassenget
- At Goliat-feltet, som er det første oljefeltet i Barentshavet, ikke får tillatelse til å bygge ut
- At TFO (tildeling i forhåndsdefinerte områder)- ordningen avvikles
- Stans i store nybygginger av vannkraft.
- Offentlig utbygging av mini- og mikrokraftverk der dette ikke er i strid med nasjonale og lokale verneinteresser.
- Å stoppe utbygging av gasskraftverk.
- At planer om atomkraftverk ikke blir en realitet.
- Storstilt offentlig satsing på forskning og utbygging av miljøvennlig energi.

For energisparing

Et viktig tiltak for å sikre tilstrekkelig energi er omfattende energisparing i alle deler av samfunnet. Energisparing vil gjøre det mulig å redusere bruken av fossile brensler

kraftig. Fornybar energi er viktig, men kan bare være et tilskudd – effektivisering og energisparing er helt sentralt. Samtidig er det viktig å gjennomføre energisparing på en sosial måte, som ikke unødig rammer arbeiderklassen eller fattige.

Rødt arbeider for:

- Topprissystem på strøm: Rimelig strøm til basisforbruk, dyr strøm til overforbruk.
- Tiltak for å hindre utstrakt innføring av gass til oppvarming, samt for å avvikle bruken av oljefyrer til oppvarming
- Økte tilskudd til ENØK-tiltak som varmepumper og bedre isolering.
- Strengt krav til utbyggere om energieffektive bygg.
- Offentlige tilskudd til energisparende tiltak

Komiteens innstilling: Vedtas